

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam | Budapest, 1913 PÉNTEK szeptember 12. | 216-ik szám

EGYES SZÁM ÁRA 6 FILLÉR

Főszerkesztő: Dr. DÉTSY ISTVÁN
Szépirodalmi főmunkatárs: EÖTVÖS KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 19. SZÁM

Olvasóinkhoz

A mai napon elbucsuzott tőlünk és lapunk kötelékéből kilépett dr. Pap Zoltán országgyűlési képviselő, az „Egyetértés” eddigi főszerkesztője. Kilépett tőlünk és búcsút mondott nekünk, hogy ezentul kizárólag ügyvédi és törvényhozói hivatásának szentelje magát. Kilencz esztendőn át volt az „Egyetértés” főszerkesztője s ez idő alatt az egész írói gárda rokonszenvét és ragaszkodását a legnagyobb mértékben megnyerte; résztvett küzdelmeinkben, harcainkban, viaskodásainkban, amelyeket a nyilvánosság fórumán vívtunk. Vezetett bennünket az eszmények felé, amelyek előttünk és az egész magyar újságírói kar előtt világítanak. Támogatott bennünket tudásával, lelkesedésével és kitartásával s nem lankadó, nem csüggedő erővel vezetett bennünket küzdelmes és csöndes időkben egyformán.

Ez idő alatt, amíg főszerkesztőnk volt, nemcsak zurnalisztikai sikereket aratott, de az irodalmat is gazdagította oly művel, amelyet méltán a magyar irodalom páratlan és példátlanul ragyogó diszművének lehet nevezni. Számtalan politikai czikkel, fulmináns filippikával szállt sikra lapunk hasábjain a magyarság érdekeiért, jövőjéért s szállt szembe azokkal, akikben a nemzet boldogulásának s fejlődésének kerékkötőit látta. Ugyanezek az ideálok lelkesítették közéleti tevékenységének más terén is, nevezetesen mint népképviselő a törvényhozás házában, ahol lankadatlan kitartással küzdött minden elnyomatás és igazságtalanság ellen s tartott ki a párttal, amelyhez csatlakozott. Igaz baráti és bajtársi szívvél mondunk e helyen is búcsút eddigi vezérünknek, aki azt a tudatot vihethi magával, hogy valamennyiünk őszinte szeretete és igaz rokonszenve kíséri.

Helyét, mint lapunk főszerkesztője, dr. Détsy István foglalta el, aki az „Egyetértés” régi tradíciójához hiven fogja vezetni lapunkat amaz ideálok felé, amelyeknek eddig is valamennyien szolgálatában állottunk. Valamint a multban, ugy a jövőben is, új vezérünk zászlaja alatt a magyarság boldogulásáért fogunk harcolni s minden erőnket ütköztetbe fogjuk vinni, hogy megvalósítsuk nemzeti eszményeinket.

Gróf Károlyi József

országgyűlési képviselő, a függetlenségi párt oszlopos tagja, a fővárosba költözött, hogy támogassa hátyjának, gróf Károlyi Mihálynak nagyszabású politikai akcióját.

Gróf Károlyi József

Az Ortler megmászsása

Szomorú szüret

Divatos hajviseletek

Esernyőbolt az utcán

Szobrász-örmester

Néger asszony-katonák

Zilahy Gyula

A zsebtáviró

Egy lábatlan kutya és

Pompéji végnapjai

Az újabb létszámemelés

— Hazai Samu Bécsben —

A flottaszaporítás

Két hadügyminiszter is tárgyal most a létszámemelés ügyében. A király — mint Bécsből jelentik — ma délelőtt 11 órakor Kroatia hadügyminisztert egy óra hosszág tartó magánkihallgatáson fogadta. Hazai Samu báró honvédelmi miniszter is Bécsben tartózkodik és a hadügyminisztériumban tárgyal. Szóval, bizonyos az újabb létszámemelés, amiről különben megbízható információk szerint már a legközelebbi minisztertanács is határozni fog.

A legközelebbi közös miniszteri értekezletek tárgysorozatán a létszámemelés kérdése okvetlenül szerepelni fog. Hazai báró honvédelmi miniszter mostani bécsi tartózkodása ezzel áll összefüggésben; a honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel és az osztrák honvédelmi miniszterrel tárgyalt ebben a kérdésben. Egyes közlések szerint a létszámemelés dolgaiban váratlanul konfliktus támadt a hadügyi kormány és a magyar kormány közt, mely utóbbi koncessziókat követelt a létszámemelés fejében. A bécsi „Neue Freie Presse” mai számában a magyar kormányhoz közelálló helyről nyert értesülésre támaszkodva, megczáfolja ez utóbbi hírt és azt írja, hogy Tisza István gróftól távol áll, hogy ezen a téren új konfliktust idézzon elő a korona és nemzet közt.

A létszámemelés dolgában a helyzet az,

hogy a hadügyi kormány tudatta a magyar és osztrák kormányokkal, minő újabb költségekre és újabb emberanyagra van szükség. Most a két kabinetnek főhet a feje, hogyan és honnan teremtsék elő az újabb szükségleteket. Ami oly nehéz feladat, hogy a legközelebbi közös miniszteri tanácskozásokon még aligha jutnak megállapodásra.

A haditengerészetnél már elintézett dolog a létszámemelés. Bécsből azt jelentik, hogy a jövő évben az új véderőtörvény alapján a haditengerészeti évi újonczjutaléka 27.000 ember lesz. A létszámszaporulatot az új Dreadnought-osztályok tették szükségessé, amelyek közül a második a divízió Monarch-típusu hadihajó-osztályt fogja pótolni. Az aviatikának a haditengerészeten szükségessé vált alkalmazása folytán 10 tisztet és 156 közembert vezényeltek speciális szolgálatra a flottához. A delegációk határozatához képest Fiumében 16 torpedót rendeltek, ami által a legújabb típusu torpedók száma 24. Az új rendszerű torpedók 5000 lóerejű gépekkel vannak felszerelve és 29,25 tengeri mértföld sebességűek. Mindegyik két lanszírozó (irányító) csóval és három darab 7 centiméteres gyorstüzelő ágyúval van ellátva.

A dunai flotta számára Péterváradnál tervezett kikötő építését 1914. év elején kezdik meg.

Mint Bécsből táviratozzák, Hazai Samu báró honvédelmi miniszter ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a királynál, hogy megköszönje a Lipót-rend nagykeresztjével történt kitüntetését. A honvédelmi miniszter délután 4 óra 40 perczkor visszatazott Budapestre.

Biztos információink szerint azonban nem ez volt a hadügyminiszter utjának lényeges része, hanem azok a tárgyalások, amelyeket a létszámemelés ügyében folytatott.

Kavarodás az új párt körül

— Munkapárti akadékoskodás —
Tanácskozások az új pártelnöknél

Néhány nap mulva megkezdődik a nyílt politikai kámpány. Az Andrássy-párt megalakulása új harcokat jelent, a politikai élet új lendületet kap s a munkapárt már most igyekszik minél nagyobb akadályt gördíteni az új párt munkája elé.

Serényen folynak a tanácskozások, a legkülönbözőbb árnnyalatok is képviselve lesznek Andrássy pártjában, sőt a disszidens képviselők is hozzá fognak csatlakozni. Általános vélemény s ezt a függetlenségi pártból tegnap kilépett Mezőssy Béla is hangoztatta, hogy ez lesz a kormányképes ellenzéki párt. Ami különösen a munkapártnak fáj.

Az új pártalakulással kapcsolatos híreink ezek:

A munkapárt és Andrássy

Az Andrássy-párt megalakulásának közeledtével mindjobban és jobban szembetűnővé válik az új párt jelentősége és az a bomlási proccszus, a mit ez az új alakulás a munkapárt soraiban fog előidézni. A munkapárti sajtó most egymás ellen iparkodik hangolni az ellenzéki pártokat.

Andrássy a munkapárt áskálódásairól egy hírlapíró előtt a következőleg nyilatkozott:

— Természetesnek találom, hogy az ő szempontjukból nem szükséges, sőt nagyon ártalmas is az új párt megalakulása. Mert hiszen megtörténhetik, hogy a hatalom nem lesz mindig ugyanazé a klikké, akkor pedig Isten tudja mi történne, talán összedülne az ország. Azért nagyon értem a hazafias aggodalmat, amely elfogja őket, amikor látják, hogy a perszonális unió nem lesz többé a legerősebb pajzs az ő számukra, amelylyel bebizonyíthatják, hogy az ellenzék győzelme esetén vége a világnak, vége a munkapártnak, mert akkor jönnek a konfliktusok, jön az akasztófa és a golyó. Őket felváltani nem kell, ők örökre képesek az ország és a király minden szükségletét kielégíteni, minden érdeket megvédeni, ő mellettük legfeljebb a látszat és a parlamentáris játék kedvéért kívánatos, hogy legyen ellenzék, amelyik azonban helyüket semmi körülmények közt el nem foglalhatja, amely nagyon szép, hazafias programot ad, de olyat, mely kétségtelenné teszi, hogy győzelme nehéz

konfliktusokra vezet, olyan időben, mikor a nemzet ilyen konfliktusokat nem óhajt.

— El is vagyok arra készülve, hogy az új párt, mint a képzelhető legfőlösegebb és ugyanakkor, mint a legkényelmetlenebb alakulás elsősorban fogja kihívni maga ellen a kormány haragját és hatalmi eszközeit. De éppen ebben látom elhatározásom legnagyobb igazolását. Men-nél jobban haragszanak, annál valószínűbb és kétségbevonhatatlanabb, hogy valami misszióknak mégis van és hogy szervezkedésünk közszükség-nek felel meg. Az ellenzéki elemeket, azt hiszem, semmi sem fogja annyira felvilágosítani arról, hogy a jelenlegi rezsim megbuktatásának előfel-tele az, hogy egy *gubernamentális*, a maga egészében konfliktusok nélkül megvalósítható programmal rendelkező, akcióképes és valóban erős ellenzéki párt legyen, mint éppen a munkapártnak reám nézve végtelenül megtisztelő és igazán örvendetes idegessége és hatvanhetes poli-tikusoknak az a följajdulása, hogy nincs szükség más 67-es pártra, hanem szükséges, hogy az ellenzék hüen, kitarotán s rendíthetlenül ragasz-kodjék a maga egészében a perszonális unióhoz.

Mezőssy az új pártban

Mezőssy Béla orsz. képviselő gróf Károlyi Mi-hályhoz, mint az egyesült függetlenségi és 48-as párt ügyvezető elnökéhez levelet írt, amelyben be-jelenti a pártból való kilépését. Károlyi Mihálylyal, a függetlenségi párt ügyvezető elnökével való ta-nácskozása után pedig kijelentette, hogy belép az Andrássy-pártba. Belépését egy hírlapíró előtt a következőleg magyarázta:

— Elhatározásomnak az volt a fő indoka, hogy én első és égetően sürgős feladatnak tartom a parla-menti helyzet szanálását. Az ország gazdasági és pénzügyi válsága egymagában véve is eléggé indokolja, hogy a világstalan helyzetből a kibontakozást mulhatatlanul keresnünk kell. Erre a célra az egységes függetlenségi és negyvennyolczas párt programja nem alkalmas. Tehát egy olyan posz-szibilis álláspontot kell találnunk, amely számol egyrészt az ország közhangulatával, a nemzet ere-jével, másrészt pedig bizonyos alapot nyújt arra nézve, hogy annak megvalósítása nem fog a tör-vényhozás másik ténvezőjénél akadályokba üt-közni. Kézen fekszik, hogy mit akarunk. Helyreál-ítani a parlamentáris élet terén a jogfolytonossá-got, visszaadni a parlamentet önmagának, ahelyett, hogy csendőrkaszárnya legyen, orvosolni azokat az égető sebeket, amelyeket a gazdasági válság ütött. Ez az első feladat. Azután a másik, nem kevésbbé fontos: becsületes választási reform, körülbelül ab-ban a keretben, amely eddig is programmat képezte.

— Ki kellett válnom a függetlenségi pártból azért, mert az egységes párt a personal uniót — sokunk aggodalma ellenére is — hangsúlyozta. Ez pedig a jövő zenéje. És én nem a jövőt, ha-nem a mostani nehézségeknek megoldását helye-zem előtérbe.

Arra a kérdésre, való-e az, hogy gróf Andrássy Gyula levelet írt az egyesült függetlenségi párt tagjainak, hogy csatlakozzanak hozzá, Mezőssy így válaszolt:

— Olvastam a lapokban, hogy engem gróf Andrássy Gyula és Darányi Ignác kapacziáltak a belépésre. Ebből egy szó sem igaz. Különbben is nagyon kevésé ismer engemet és, aki rólam azt hiszi, hogy engem meggyőződése ellenére vala-mire rávenni lehet. A koalíció utolsó időszakában nem csináltam abból a vélekedésemből titkot, hogy az lett volna a levezérlavezetőbb, ha gróf Andrássy Gyula vezetésével új párt alakul. Ezt az álláspontot azóta is állandóan fentartottam. Hogy ez a helyzet most kifomálódott, levontam magamra nézve a konzekvenziát.

Mezőssy Bélával együtt eddig *nyolczan* van-nak azok a képviselők, akik a függetlenségi poli-tikusok sorából csatlakoztak Andrássyhoz. Ezek: *Désy Zoltán, Mezőssy Béla, gróf Bethlen István, Gál Sándor, Gedeon Aladár, Kállay Ubul, Fráter Lóránd és Bottlik István.* Nevezett képviselők ki-lépéseikről csak a napokban fogják levéllileg érte-síteni a függetlenségi párt elnökségét.

Tanácskozások Andrássynál

Gróf Andrássy Gvulát ma délelőtt is számos politikus kereste fel, akikkel beható tanácskozáso-kat folytatott. Ott jártak: *Darányi Ignác, gróf Hadik János, Bolgár Ferencz, Scterényi József, Me-zőssy Béla, Désy Zoltán, herczeg Windischgraetz Lajos, ifj. Wekerle Sándor, dr. Moskovitz Iván és Ugron Gábor.*

A külügyminiszter-válság

— Mérey Kajetán — Berchtold utóda —

Beavatott politikai körökben megerősítik azt a jelentésünket, hogy közvetlenül a delegá-cziók ülészaka után változás lesz a külügy-minisztérium élén. *Berchtold* gróf csupán azért marad még hivatalban néhány hétig, hogy a delegációk előtt igazolhassa Balkán-politiká-ját, azután *le fog mondani*. Befejezett ténynek tartják beavatott helyen, hogy *Mérey Kajetán, a monarchia jelenlegi nagykövete a Quirinal-nál, lesz Berchtold gróf utóda.* Mérey Kajetán-nak tudják be érdeműl, hogy legutóbb az olasz—osztrák-magyar viszony minden félre-értés ellenére, amelyet az utóbbi időben a triezli helytartóság ismeretes határozata is alkalmas lett volna elmérgesíteni, a régi ma-radt.

A külügyminiszter-változással körülbelül egyidőben, de talán azt megelőzőleg még egyéb fontos személycserék is lesznek a diplomácia terén. *Fürstenberg* herczeg, a jelenlegi buka-resti követ *Rómába megy a Quirinalhoz* nagy-követnek Mérey Kajetán helyére. Az is bizo-nyos, hogy *Ugron István* belgrádi osztrák-magyar követ *legközelebb megváltik ettől az állásától* s ő fogja felváltani *Fürstenberg* her-ceget a bukaresti követség élén. *Ugron István* helyére ismét magyar diplomata megy követ-nek Belgrádba.

Herczeg Ferencz vádjai

— Tanácskozás Andrássynál —

Mindenki előtt emlékezetes még a legutóbbi aradi választás, amelyen *Herczeg* Ferencz egyik kortesbeszédében sulyos vádatok szórt a koalíciós kormány tagjaira. Olyanokat, amelyeket az érin-tett politikusok nem hagyhattak megtorlatlanul. A politikai vakációban késett a megállapodás, mi-ként járjanak el *Herczeggel* szemben, most azon-ban, hogy a volt koalíciós miniszterek együtt vannak, napirendre kerültek *Herczeg* rágalmai. Értesülésünk szerint a volt koalíciós kormány miniszterei és államtitkárai holnap délelőtt ta-nácskozásra gyűlnek össze *Andrássynál*. Jelen lesz dr. *Wekerle Sándor* volt miniszterelnök is. Ezen az értekezleten fognak határozni *Herczeg* Ferencz ismeretes aradi beszéde tárgyában.

Vay Gábor — Balthazár ellen

— A visszaküldött indítvány —

A református egyháznak különös pikanteriája van. Gróf *Vay Gábor*, mint a berkeszi ref. egyház főgondnoka, a felsőszabolcsi ref. egyházmegve es-peresi hivatalának bejelentette, hogy az egyház-megve legközelebb tartandó őszi közgyűlésén a kö-vetkező önálló indítványt óhajtja beterjeszteni:

Midőn dr. *Balthazár* Dezso püspök ur ő méltósága a legutóbb megejtett nvribátori kép-viselőválasztás alkalmával *belevitte egyházun-ka-t a pártpolitikába*, a választókerület papságá-nak tulnyomó nagy részét azon ferde helyzethez hozta, hogy ellentétbe helyezkedik egyháza fejé-vel, vagy vele együtt márol-holnapra cserben-hagyva addig becsülett követelt politikai meg-győződését, alább szállítsa hivi előt erkölcsi tekintélyét és megrontsa a közté és azok között fennálló kívánatos jó viszonyt.

A felsőszabolcsi egyházmegve ezen okból jelen közgyűléséből felir püspök ur őméltóságá-hoz, kérve őt, hogy *hü maradjon dicső elődei tradícióihoz, akik a vallászabadsággal együtt a ma-gyar nemzet jogaitért és az alkotmányért kü-zdöttek* Rákóczi, Bocskai, Thököly és Kossuth Lajos táborában egyházának érdekében, tartó-zkodjék a jövőben hasonló politikai szerepléstől.

Az esperesi hivatal azonban ezt a nagyon is helyénvaló indítványt nem fogadta el, hanem a kö-vetkező választ küldte:

Egyházkerületünk püspökének politikai sze-replésére vonatkozó indítványát azzal származ-tatjuk vissza, hogy mivel egyházmegve gyűlé-sünk, egyházi törvényeink értelmében csak a kebelbeli egyházakat illető egyházi- és iskolai közigazgatási ügyeket tárgyalhat, vagy olyano-

Pént
kat. m
deklik
tárgvso
főhatós
nyveinek
egyházu
nem va
ványát,
nékül.
Tisztele
tékeseb
Gégényl
5-én. V

Hir
A ba
zészhez k
a határol
oly bizor
meg fogn
irataink

Kon
„Tanin“
bírtokáho
a bolgáro
átadását
ban az es
ban terje
ha ezt ne

Ceti
ügyminis
Presse“ el
a Szerbia
kérdés bé
len, hogy
vériesen r
velítésre,
ség volna
ennek ser
és Monten
testvéries
eddig volt
el fog köv
elő vigye

Kons
bey tegn
zett és ma
kat a törö
körök arr
küzszöbön

SZÜR

kat, melyek a kebelbeli egyházak egyetemét érdeklík: rajta kívül álló személyeket illető ügyek tárgysorozatán helyet nem foglalhatnak. Egyházi főhatóságaink hivatalos, vagy magánselekményeinek elbírálását pedig egyházi törvényeink egyházunk más szervei elé utalják. Ennélfogva nem vagyunk abban a helyzetben, hogy indítványát, egyházi törvényeink egyenes áthágása nélkül, gyűlésünk tárgysorozatába felvehetnők. Tisztelettel kérve ennélfogva indítványának illetékesebb helyre leendő benyújtására; maradjunk Gégényben és Eperieskén 1913. szeptember hó 5-én, Vas Mihály esperes, Jármy Miklós gondnok.

Hirek a Balkánról

A balkáni háboru utolsó felvonása befejezéshez közeledik. A török-bolgár megegyezés a határok dolgában csak órák kérdése. Szintoly bizonyos, hogy Szerbia és Montenegró meg fognak tudni egyezni egymással. Mai távirataink a következők:

A határkérdések

Konstantinápoly, szeptember 11. A „Tanin” szerint a porta Ortaköj és Dimolika birtokához ragaszkodik. A lap azt tanácsolja a bolgároknak, hogy ezeknek a területeknek átadását gyorsítsa, mert a török kabinet abban az esetben, ha a mozgalom Gümüldsinában terjed, a mozgalom élére fog állani, mert ha ezt nem tenné, kénytelen lenne lemondani.

Cetinje, szeptember 11. Plamenácz külügyminiszter kijelentette a „Neue Freie Presse” előtt, hogy az ő meggyőződése szerint a Szerbia és Montenegró közt felmerült határkérdés békés megoldást fog nyerni. Kétségtelen, hogy a két ország a határkérdésben testvériesen meg fog egyezni, anélkül, hogy közvetítésre, vagy bármiféle döntőbíróra szükség volna és akármilyen lesz is a megoldás, ennek semmiféle befolyása sem lesz Szerbia és Montenegró további viszonyára, mely éppoly testvéries és barátságos marad, mint amilyen eddig volt. A montenegrói kormány mindent el fog követni, hogy a kérdést békés megoldás elé vigye és számít a hatalmak támogatására.

Konstantinápoly, szeptember 11. Resid bey tegnap Athénből Konstantinápolyba érkezett és magával hozta a görög ellenjavaslatokat a török-görög határszerződéshez. Porta-körök arról biztosítanak, hogy a megegyezés küszöbön áll.

Görög tüntetés Olaszország ellen

Janina, szeptember 11. Itt görög részről hetek óta erős agitáció folyik Olaszország ellen. Több heves tüntetés volt, mely alkalmakkor görög szónokok izgatottan támadták az olasz kormányt a dél-albániai határkérdésben tanúsított magatartása miatt. A legutolsó ilyen tüntetés után a tömeg az olasz konzulátus elé vonult és Olaszországot gyalázó kiáltásokban tört ki. Hasonló tüntetések voltak Prevezában is.

Róma, szeptember 11. Angeli tábornok a rhodosi polgármestert és sok görög előkelőséget kiutasított azzal a megokolással, hogy bujtogatásaikkal zavarják a közigazgatást. A tábornok kijelentette, hogyha a filhellén propaganda véget nem ér, még kiméletlenebbül fog eljárni.

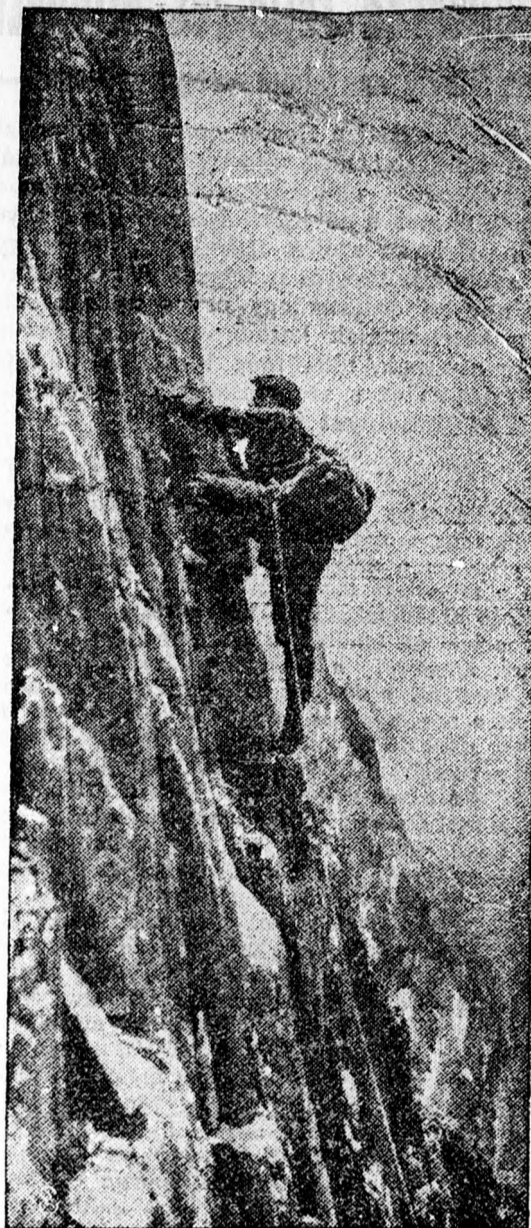
Gyujtogató bandák

Skutari, szeptember 11. Podgoriczából jelentik: E hónap hatodikán éjjel a malisszokok táborában, akik a határon őrszolgálatot teljesítenek, tűz lánadt, amely nagy területet vett és egészen ideig ellátszott. A hegyi lakók a legnagyobb erőfeszítéssel eloltották a tüzet. Az albánok a montenegrói bandákat gyanúsítják a gyujtogatással és mikor egy montenegrói banda a táborhoz közeledett, az albánok sortűzzel fogadták, négy montenegróit megöltek, a többiek elmenekültek.

Habsburgot Albánia trónjára

— A bécsi keresztényszociálisták óhaja —

Albánia trónja még mindig betöltetlen. A sokféle kombinációba most Bécs város alpolgármestere is belevetett egyet. Mint Bécsből jelentik, a keresztényszociálisták választói gyűlésén Porzer alpolgármester a külpolitikai helyzetről beszélt és többek közt azt fejtegette, hogy szerencséje volna az autonóm Albániának, ha trónjára Habsburg főherceg kerülne. A fiatal állam ily módon megszerezhetné szomszédainak rokonszenvét. A Habsburg-ház bizonyította, hogy jól tud kormányozni olyan országokat, amelyeknek lakossága különböző nemzetiségekből és vallásfelekezetekből áll.

Az Ortier megmászása

A gyakran előforduló turista szerencsétlenségek nem lohasztják le a kirándulók kalandos kedvét. Legutóbb egy magyar ember két társa kíséretében megmászta a hatalmas Ortier csucsát. Képünk Vörös Bélát, a bátor magyar turistát mutatja be.

Egy lezuhant aeroplan miatt

— Tizenöt gyerek balesete —

Rémes katasztrófa tette emlékezetessé a német hadsereg most folyó gyakorlatait. Egy lezuható repülőgép nagy pánikot idézett elő, négy haláleset és több sebesülés történt.

Koblentzből táviratozzák: A 16. hadtest manővereinek területén Hundsrück környékén, Büchenbeuren mellett, ma délelőtt nagy katasztrófa történt. Schneider hadnagy Taibner hadnagygal felszállott egy biplánon, s alig emelkedtek 15—20 méter magasságra, mikor a motor kiállott.

Schneider hadnagy, aki a repülőgépet kormányozta, le akart szállani és bizonyára minden baj nélkül földet is ért volna, de egy erős szélroham elkapta az aeroplant és irányából eltérítette. A közelben állott Schmidt Pál csendőrőrmester, aki a kíváncsiakat elterelte a repülőgép közeléből. A leereszkedő biplán propellere fejen találta az őrmestert és koponyáját összezúzta. A csendőr szörnyethalt. Mögötte állott egy büchenbeureni földmives, ennek fejét a propeller leszakította. Még mindig a levegőben lebegett a repülőgép, de alig egy méter magasságban.

Egy asszony és egy gyermek nem tudott idejében menekülni, mert nagy volt a tolongás. A repülőgép propellere mindkettőjüket a felismerhetetlenségig összeroncsolta. Még két falubeli férfi is halálosan megsebesült. Iszonyú rémület támadt a négy holttest és a véres sebesültek láttára. A nép rohant és a nagy tolongásban 15 gyermeket letapostak.

A két aviatikus hadnagy csodálatosképpen teljesen sértetlenül ért földet és a repülőgép is csak alig sérült meg. A katasztrófa hírére Koblentzből katonai vizsgálóbizottság szállott ki Büchenbeurenbe, amely a holttesteket zár alá vette.

A hadgyakorlatok szinteréről katonavészeket küldtek automobilon a sebesültekhez.

A szomorú gazdasági esztendőnek megfelelően, szomorú az idei szüret is. Ahol az ár el nem vitte a szőlővenyigéket, ott kellő nap melege híján, gyenge termés mutatkozik. Az ország legnagyobb részében savanyú szőlőt szüretelnek.

SZÜRET

A patriárka rejtélyes eltűnése

— Még mindig nem találták meg a holttestét —

A szerencsétlen Bogdanovics Luczián patriárka holttestét még mindig nem találták meg, ellenben előkerült az a „Karlovacz Vinko”, akinek a névjegye maradt vissza egyedül a patriárka utolsó utjáról. Ez a névjegyügy nyomozás tárgyát is képezi. A mai napról még nagyon érdekes egy orvos nyilatkozata, aki a patriárkának kezelő orvosa volt s aki egyike azoknak, akik még Karlsbadban utoljára érintkeztek a szerencsétlen főpappal.

Tudósításainkat itt adjuk:

Karlovacz Vinko élő ember

Bogdanovics Luczián holttestét még ma sem találták meg, semmiféle újabb nyomára nem akadnak, ellenben előkerült az a „Karlovacz Vinko”, akinek a névjegye maradt vissza egyedül a patriárka utolsó utjáról. Ez a névjegyügy nyomozás tárgyát is képezi. A mai napról még nagyon érdekes egy orvos nyilatkozata, aki a patriárkának kezelő orvosa volt s aki egyike azoknak, akik még Karlsbadban utoljára érintkeztek a szerencsétlen főpappal.

Tudósításainkat itt adjuk:

Karlovacz Vinko élő ember

Bogdanovics Luczián holttestét még ma sem találták meg, semmiféle újabb nyomára nem akadnak, ellenben előkerült az a „Karlovacz Vinko”, akinek a névjegye maradt vissza egyedül a patriárka utolsó utjáról. Ez a névjegyügy nyomozás tárgyát is képezi. A mai napról még nagyon érdekes egy orvos nyilatkozata, aki a patriárkának kezelő orvosa volt s aki egyike azoknak, akik még Karlsbadban utoljára érintkeztek a szerencsétlen főpappal.

Egy budapesti orvos a patriárkáról

Ma érkezett haza Karlsbadból dr. B. Máthé Lajos budapesti fogorvos, aki többször találkozott Bogdanovics patriárkával és érdekes megfigyeléséről ad számot:

„Nagyon feltűnő volt, hogy az örökké elegáns megjelenésű, igen választékosan öltözött patriárka poros cipőben, pécés-poros ruhában ment végig a sétányon. Egyébként melankólikus, senkivel sem törődő volt nézése, bizonyos aggodalom kifejezésével kereste az emberek tekintetét. A patriárka karlsbadi kezelőorvosa, dr. Pesti István, akivel dr. Máthé jóbaráti viszonyban van, nagyon érdekes esetet beszélt el a patriárka karlsbadi időzésének utolsó napjaiból:

— Ki volt tűzve látogatásom napja és órája a patriárkával való közös megállapodásunk alapján. Napokig hiába vártam a máskor minuciózusan pontos embert. Azt hiszem kikerültük egymást: míg én az ő, — ő az én lakásomon járt az évek óta megszokott rend ellenére. Végre harmad vagy negyednapra a kitűzött terminus után megtaláltam otthon estefelé.

— Kedves doktorkám! jó, hogy jössz, — hogy magához rendelt régen, arra nem emlékezett, — mindkét fülemben vatta van s az inasom nem tudja kivenni, ugy benyomtam. Van neked valami szerszám, amivel kivedd?

— Hogyne! Azonnal elhozom — szóltam én.

— Nem! Én elmegyek hozzád. Így történt. Lakásomon belenyulok az egyik fülébe, miután szemmel semmit észre nem vettem benne, és így sem találtam semmit. Ugyanígy bántam a másik füllel is. Mondom neki, hogy nincs vatta benne. „Az lehetetlen!” Ezután kifeckendeztem mindkét fülét lan-gyos borvizzel.

— Csodálatos! — mondta ezután. — Most már jól hallok, de azért vatta mégis van benne. Most elutazom (s megnevezett valami fürdőhelyet, de nem Gasteint), ahonnan az én elődöm mindig megfátalodva került haza s utközben valami speciálistával kivételetem a vattát a fülemből.

Szóval nem hitte el, hogy nincs vatta a fülében. Ezután még nálam maradt egy óránál hosszabb ideig, végignézte estebédemet s azzal ment el, hogy: — Majd meglátod, hogy mégis csak van vatta a fülemben, érzem.

Kezelőorvosa többet nem találkozhatott vele, váratlanul elutazott halálos fürdőzésére a szerencsétlen patriárka.

Terjed a kolera

Hét koleraeset Budapesten

Lázongás a koleras vidékeken

(Sajd tudósítónktól.) Ma már nem lehet tagadni: a kolera itt van az országban, az ország minden részéről borzalmas, ijesztő hírek érkeznek. Magyarország szívébe, Budapestre is bevette magát a fekete rém; nem egykönnyű lesz elhessegetni. De most már igazán ne titkolódzzunk, most már félre minden nagyképszerűséggel. Megakadályozni nem tudtuk a sárga halál bevonulását, most tehát minden erővel küzdeni kell ellene.

Szomorú szenzáció: a tegnap említett megbetegedések komolyan bizonyultak, hivatalosan konstatálták az ázsiai kolera. A vidéki köresetek is lehangelők:

A hivatalos jelentés

A hivatalos jelentés teljes leplezetlenséggel tárja fel a helyzetet:

A bács-bodrogmegyei Csurogról 1, Szenttamásról 2, a temesmegyei Homokosról 2, Deliblatról 3, a krassószörény-megyei Nérámogorósról 3, a beregmezei Felesőverezkéről 1, Volóczról 1, Orosztelekről 2, Ódáviházáról 2, az ungmegyei Nagygejőczről 2, Kolozsvárról 1 gyanus megbetegedést jelentettek. A Budapesten felmerült mind a hét gyanus eset kolera-nak bizonyult.

Budapesten a kolera

Védekezik a főváros

A főváros tanácsa nagyon helyes utra lépett. Most nem menekült a szokásos helytelen taktikájához: nem titkolódik tovább, inkább az óvintézkedéseket lát. A tanács intézkedésére a közegészségügyi osztály ma a következő tartalmu falragasszal figyelmezteti a közönséget a kolera elleni védekezés szükségességére és módjára:

„Hirdetmény. A fővárosban hét kolera-megbetegedés fordult elő. Ennélfogva szükséges, hogy a kellő óvintézkedések fokozott mértékben megtörténjenek. Eppen ezért a főváros közönségét különösen a tisztaságra és mértékletességre figyelmeztetem. Mindenki különös gondot fordítson testének, ruházatának, lakásának, műhelyének, üzletének, konyhájának, kiváltképpen pedig árnyékszékének tisztántartására. Étkezés előtt kezet mindenki tisztára mossa meg és ügyeljen arra, hogy ételle és itala tiszta és egészséges legyen. A Duna vizét vagy egészségtelen kutak vizét inni nem szabad. A nyers vagy romlott gyümölcs, ugyszintén a mértéken túl való evés és ivás a kolera-ra hajlamosítja az embert. Ha valakit a nap vagy éj bármely órájában hányás vagy hasmenés fog el, azt az illetékes kerületi előljáróságnak és a legközelebbi rendőrszemnek szóval vagy telefon után azonnal be kell jelenteni és addig is, míg a segítség megérkezik, a beteget és azokat a helyeket, amelyeket beszennyezett, őrizet alá kell venni. Főképpen pedig arra ügyeljen mindenki, hogy a beteg ürülékét vagy hányadékát szét ne hurocolják. Minél hamarabb kerül egy beteg orvosi kezelés alá, annál valószínűbb felgyógyulása és annál több a remény arra, hogy a bántás meg nem kapja. Egyben közlöm a kerületi előljáróságok ama telefonállomásainak számát, amelyeknél állandó éjjeli és nappali ügyeletes szolgálatot tartanak: I. ker. előljáróság 40—72, II. ker. előljáróság 40—61, III. ker. előljáróság 41—54, IV. ker. előljáróság 6—36, V. ker. előljáróság 36—85, VI. ker. előljáróság 25—70, VII. ker. előljáróság 14—53, VIII. ker. előljáróság 5—00 József, IX. ker. előljáróság 22—60 József, X. ker. előljáróság 50—07. Rózsavölgyi Gyula s. k. helyettes-polgármester.”

A bezárt iskolák

A tanács mai üléséből Rózsavölgyi Gyula előklő helyettes-polgármester bejelentette, hogy a főváros területén eddig hat kolera-gyanus megbetegedés történt. A tanács behatóan foglalkozott a szükséges tennivalókkal és intézkedett aziránt, hogy a járvány terjedésének megállítására szükséges intézkedések haladéktalanul megtéssenek. Tudomásul vette a tanács a közoktatásügyi ügyosztály vezetőjének, dr. Déri Ferencz tanácsosnak azt a bejelentését is, hogy a Nyár-utcai, Proféta-utcai és Kertész-utcai elemi iskolákat a tisztifőorvos javaslatára öt-hat napra bezáratta.

A koleras betegek

A tegnapi megbetegedések ügyében ma volt a bakteriológiai vizsgálat és bizony az eredmény elég szomorú:

Füzesséry Kund ügyvéd és Arletta Angela cselédeány kétségtelenül ázsiai kolera-ban betegedtek meg. Mindkét beteg a körülményekhez képest jól érzi magát és van remény arra, hogy a betegségből felépülnek.

Tegnapelőtt a Wesselényi-utca 46. számú házban Neurath szabómester három fia gyanus körülmények között megbetegedett. A gyermekek azon a napon a Dobozi-utca 11. számú házban az első emelet 17. számú lakásban Varqa József nevű nagyapjuknál uszonáztak és azután megbetegedtek. — Ugyanebben a házban és lakásban vasárnap, este gyanus körülmények között megbetegedett és meghalt Bischof Gottfrid, egy öreg, iszákos ember. Jól lehet tudták, hogy iszákos, dr. Szabó Sándor főorvos-helyettes mégis beszállította a holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol dr. Guulau Béla adjunktus felboncolta. Ennél a boncolásnál nem találtak kolera-gyanusnak az ürületeket. Mindamellet a holttest beleit a bakteriológiai intézetbe vitték, ahol az első vizsgálat kolera-gyanusnak találta az esetet.

Kolera a rendőrségen

A kolera-nak nem tudják elvágni az útját, mindinkább befészkelte magát az ország szívében. Ma este újabb megbetegedés történt, még pedig hatóság épületben, a második kerületi kapitányságon.

Németh Imre napszámot valami apró kihágási ügyben előállították a második kerületi kapitányságra. Egy napi elzárásra ítélték, bevitték a zárkába. A szerencsétlen ember összeesett és kolera-gyanus tüneteket állapítottak meg rajta.

A rendőrség vezetősége azonnal értesítette Bács Imre második kerületi tisztit orvost, aki hamarosan kiszállt a helyszínre és megvizsgálta a beteget. Ő is kolera-gyanus tüneteket észlelt. Időközben megérkezett Dimitriau főorvos is, mindben hozzájárult a tisztit orvos intézkedéseibe.

A főorvos parancsára elzárták az egész épületet, megjelentek a fertőtlenítő intézet emberei és az egész házat fertőtlenítették.

Minden intézkedést megtettek, hogy a veszedelem útját elvágják.

A beteget a Szent Gellért-kórházba szállították.

Vidéken:

Lázongás a Felvidéken

Munkácsi tudósítónk borzalmas hírekről tudósít. A lakosság nem bizik az orvosokban és ellenük fordul. Az erről szóló táviratainkat itt adjuk:

Az ázsiai kolera rohamosan terjed Bereg vármegyében. Szolyván szerdán este egy halálesetel végződő megbetegedés volt. Orosztelek községben 7 újabb megbetegedés és öt haláleset fordult elő. Beregsárréten egy megbetegedés. Ódáviházán ma újabb három megbetegedés történt. Munkácson ma ismét előfordult az éjjeli egy megbetegedés, az illető munkásember Szolyváról érkezett a városba az esti vonattal. Ugyancsak egy szolyvai asszony ma délután a vonatban rosszul lett és ezt a beteget is a munkácsi járványkórházba szállították Beregszentmiklós állomásról. A vasuti kocsit Munkácson lekapcsolták és fertőtlenítették. Dr. Blum Ödön közegészségügyi főfelügyelő ismét Munkácson tartózkodik. Gulácsy István alispánnal együtt járja be a fertőzött falvakat. Munkácson, magában a városban, nem volna kolera, ha azt a fertőzött területről be nem hurocolnák. A hatóság tehetetlenül áll a veszedelemmel szemben, mert a várost elzárni lehetetlen is, de veszedelmes is, mert a drágaság már is nagyon érezhető minden téren, de különösen az élelmi cikkekknél. A sok tulhajtott intézkedéssel Munkács kereskedelmi élete teljesen meg van bénítva. Emiatt nagy az elkéseredés, különösen a kereskedelmi körökben. A járványbizottság ma ismét ülést tartott és a kereskedők sürgetésére különösen ezen tulzolt intézkedéseket igyekezett enyhíteni. Újabb megbetegedést csakis abban az esetben lehet várni, ha a hatóság a fertőzött környékbeli területet nem zárja el Munkáctól.

Egy újabb táviratunk ijesztő fordulatról számol be. A kolera-álfertőzött felvidék lakossága lázongani kezd, mert a köznép mindenütt azt hiszi, hogy az orvosok megmérgezik a betegeket. Emiatt dr. Blum Ödön közegészségügyi főfelügyelő és Gulácsy István alispán két nap óta nem járhatnak biztonságban a felvidéken, dacára, hogy a nép

rás betegek
en ma volt a
redmény elég

letta Angela
iban beteged-
rekhez képest
nogy a beteg-

46. számú
a gyanus kö-
ermek az on-
ában az első
ef nevű nagy-

betegedtek. —
asárnap, este
edett és meg-
s ember. Jól-
ó Sándor fő-
holtteset a

dr. Gyula
boncsolásnál
üléket. Mind-
ológiai intézet-
eraquanusnak

rendőrségen

gni az utját,
ország szívé-
történt, még
dik kerületi

ami apró ki-
ásodik kerü-
rásra ítélték,
setlen ember
ket állapítot-

al értesítette
i orvost, aki
és megvizs-
us tüneteket
imitriane fő-
a tisztí orvos

ták az egész
b intézet em-
ették.

t, hogy a ve-
házba száll-

Felvidéken

hírekről tudó-
ban és ellenük
itt adjuk:

ed Bereg vár-
gy halálesettel
k községben 7

ordult elő. Be-
vidházán ma

funkácson ma
redés, az illető

árosba az esti
szony ma dél-

a beteget is a
k Beregszent-

Munkácson le-
um Ódön köz-

kácson tartó-
ült járja be a

ában a város-
szótt területől

etellenül áll a
ost elzární le-

drágaság már
különösen az
intézkedéssel

meg van bé-
lönösen a ke-
ottság ma is

getésére külö-
gyekezett eny-
bban az eset-
zótt környék-

ellenséges érzelmeinek láttára csendőrököt vittek magukkal. Ma már olyan izgatott volt a nép hangulata, hogy elhatározták, hogy többé nem mennek ki személyesen a felvidéki falvakba.

A végzetes halotti tor

Temesvárról jelentik: Dr. Posztó Lajos egészségügyi felügyelő, aki Deliblaton ellenőrzi a kolera ellen tett intézkedéseket, hosszas kutatás után most kinyomozta, hogy a vész egy halotti torról, egy ugynevezett szerb pomanától származik. Augusztus 30-án elhunyt egy *Becciu* Vazulné nevű 78 éves öregasszony, akinek temetése után hozzátartozói nagy halotti tort adtak. Megjelent ott a falu aprajagyja, köztük többen olyanok, akik később koleraiban megbetegedtek, illetve meghaltak. Akik eddig megbetegedtek, mind ott voltak a halotti toron. Az egészségügyi felügyelő e megfigyelés alapján mindazokat, akik jelen voltak a toron, a legszigorubb fertőtlenítésnek vetette alá. *Fábrü* Géza főszolgabíró, *Szilágyi* Frigyes községi orvos és *Kolárszki* Péter jegyző házról-házra járnak és mindenütt fogatosítják intézkedéseiket. A zár alá helyezett utcákat csendőrök őrzik.

Szabolcsmegyében

Nyiregyházárol jelentik: Szabolcsmegye több községében fordultak elő több kolera-gyanus megbetegedések. Tegnap *Buj* községben halt meg egy napszámos, akit az orvosok kolera-gyanusnak tartottak. A hatóságok szigorú óvintézkedéseket tettek.

Felvidéki hírek

Lugósról jelentik: *Néramogyoród* községben az elmúlt 24 órában két újabb megbetegedés történt. *Korejánovics* Milita egy éves és *Bojárkovics* Julia öt éves gyermekek betegedtek meg. *Bojárkovics* Julia még az éjszaka meghalt. *Néramogyoród* községben eddig tíz megbetegedés történt, amelyek közül hat halálos volt. Négy esetben a bakteriológiai vizsgálat megállapította az *ázsiai kolera*-t.

Zomborból táviratozzák: A bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy a *Szurok* és *Szenttamás* községekben előfordult megbetegedések esetében *ázsiai kolera*ról volt szó. Budapestről közegészségügyi felügyelő érkezett a területre, aki most dr. *Schiffer* István megyei főorvossal járja be a kolerafertőzött vidékeket.

Óvintézkedések a Bácskában

Törökbecséről jelentik: Óbecse bácskai községben a tegnap történt gyanus megbetegedés kolera-nak bizonyult. A hatóság a legszigorubb óvintézkedéseket megtette. A Tisza vizét elzárták. Minden utast vestegzár alá helyeznek. — *Törökbecsén* is báró *Csávossy* főszolgabíró a legmesszebbmenő óvintézkedéseket fogatosította.

Lugosról jelentik: *Néramogyorós* községben *Korjánovics* Milita egy éves és *Bogarkovics* Julia ötéves gyermekek kolera-gyanus tünetek között megbetegedtek, *Bojárkovics* Julia meghalt. *Néramogyoróson* eddig tíz megbetegedés történt, amelyek közül hat halállal végződött.

Zomborból jelentik: A városi főorvos jelentése szerint a város területe kolera-mentes. A *Bezdánból* vendégségbe itt tartózkodott *Csirszka* Konrád esete, akiről tegnap jelentettük, hogy a rendőrség tudta

Divatos hajviseletek

nélkül *Bezdánba* utazott családjához, orvosi megállapítás szerint egyszerű gyomorrontás volt, nem, mint eleinte hitték, kolera. *Csirszka* már teljesen felgyógyult.

Ungmegyében

Ungvárról jelentik: A gejőci koleraeset hatása alatt az alispán nyomban beszüntette a vármegye területén a bucsukat és országos vásárokat. A rendőrkapitány megtiltotta a halásusitást.

A szlavóniai járvány

Vukovári jelentés szerint a kolera megdöbbentő mérvet öltött a *Szerémségben*. *Vukováron*, *Beskán*, *Ujkarlóczán*, *Paznán*, *Krcsedinben* több koleraeset fordult elő, amelynek következményeképpen a beskai hetivásárt már egy hete betiltották és minthogy azóta is előfordultak esetek, Beska községet egészen lezárták. A községi képviselőtestület ülését is elhalasztották a járvány miatt. Betiltották a *Szerémség* leghíresebb vásárát, a *vukovárit*, amely szeptember tizedikén kezdődött volna és napokig tartana. A *Szerémségben* egyetlen vásárt se szabad megtartani, minden összejövetelt, színelőadást és vasárnapi táncmulatságot betiltottak.

Védekezés a kolera ellen

A horvát országos kormány rendeletet adott ki, amelyben a Boszniából Horvátországba való

áruforgalmat korlátozza, nehogy a kolera oda is behurcolják. A rendelet értelmében a magyar királyi folyam és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága intézkedett, hogy friss gyümölcsöt, tejet és tejtermékeket, friss és sózott nvers bőrt, fehérneműt, ócska és viselt ruhát, használt ágyneműket és egyéb fertőzés terjesztésére alkalmas árukat, — minthogy ezeknek a Boszniából Horvátországba való be és átvitele tilos — Bosna Racsa állomáson további intézkedésig ne vegyenek föl.

Külföldön:

Romániában már kezd engedni a fekete vész. Mint *Bukarestből* jelentik, Románia fővárosában a kolera megbetegedések száma csökkenőben van. Annál rosszabb a helyzet *Jassyban*, ahol a járvány olyan méreteket öltött, hogy az orvosok nem tudják ellátni az összes betegeket.

A házmester családi drámája

Rálőtt a feleségére, azután öngyilkos lett

(Saját tudósítónktól.) A szerelem megint gyilkolt. Egy kis külvárosi házmesterlakásban játszódott le ez a legújabb családi dráma. A házmester rálőtt a feleségére, életveszélyesen megsebesítette, aztán maga ellen fordította a fegyvert. Azonnal meghalt.

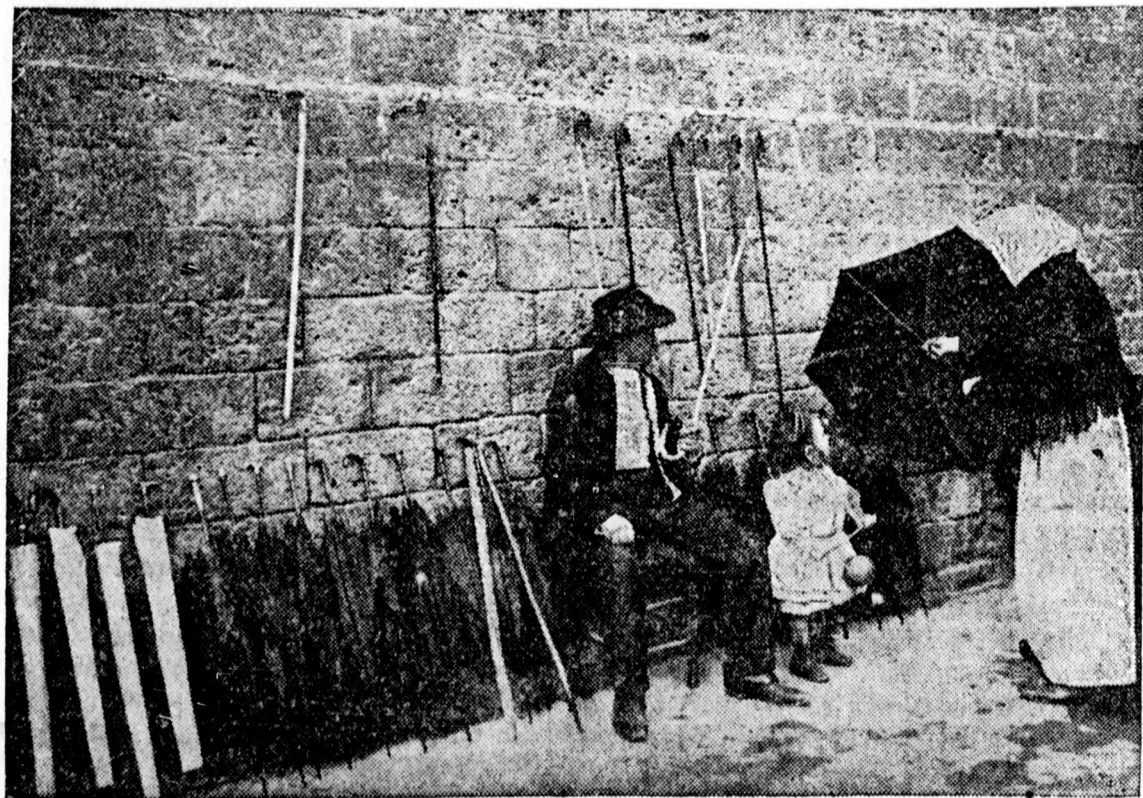
Künn a *Csikagóban*, az *Öv-utca* 148-as számú házban uralkodott *Szabó* István házfelügyelő ur. A ház a megszokott bérpalota, ahol egy csomó szegény ember huzza meg magát. Annyira össze vannak zsufolva, annyira egymás mellett élnek, hogy szinte nincs is tiük egymás között. Így mindenki tudta, hogy a házfelügyelő ur nem valami nagyon fért össze a feleségével, *Győrfi* Máriával, aki még mindig csinos asszony. A házi perpatvar igen gyakori volt a házmesterlakásban, sokszor volt hangos az udvar.

A lakók ma se csodálkoztak, amikor a házmesterlakásból a dulakodás zaja hallatszott ki. Egyszerre egymásután két lövés dördült el. Az emberek berohantak, az ajtó nyitva volt, behatoltak a szobába. Az ágy előtt hevert az asszony vértócsában. Kissé távolabb éppen az utolsó lehelte a házmester.

A mentők hamarosan jöttek, az asszonyt bevitték a *Rókus-kórházba*. Állapota életveszélyes.

A rendőri bizottság késő este szállt ki a helyszínére és megejtették a vizsgálatot. Megállapították, hogy a házmesterpár összeszólalkozott, a férfi elővette a revolvert és kétszer az asszonyra sütötte, aztán maga ellen fordította a fegyvert.

A vizsgálatot folytatják.

Esernyőhólt a szabadban

Párisban az őszi esőzések beköszöntése alkalmával, megjelenik az utozák ismert alakja; az esernyő-kereskedő és áruit az aszfaltra rakva, köti meg üzleteit.

A három csaló testvér

— Az újabb bűnök —

(Saját tudósítónktól.) A mai számunkban már irtunk a három Steinmann-testvérről, akiket tegnap letartóztattak a rendőrség. Előkelő összeköttetéseiket kihasználták és tőzsdejáték ürügye alatt sokakat megkárosítottak. Steinmann Pál ma délben szenzációs vallomást tett. Beismerete összes manipulációikat, melyekkel százezer koronával károkoztak meg az ismerőseiket és kollégáikat. Kiderült, hogy egy orvos az áldozat és a hivatalnoktársaitak fonták be.

A bűn útján

Steinmann Pál vezette a három testvér „üzleteit”. Négy évvel ezelőtt lépett a Magyar Általános Hitelbank szolgálatába. Ez év tavaszán tette meg az első bűnös lépést. Egy alkalommal ugyanis egy Herczeg Géza dr. nevű fővárosi orvos 21 darab „Hermes”-részvényt helyeztetett a Hitelbankban. Steinmann Pál kevéssel ezután felkereste a doktort és rábeszélte arra, hogy adjon neki megbízást Adria-részvények tőzsdei vásárlására, mert ezek emelkedni fognak. Herczeg engedett a rábeszélésnek és megbizta Steinmann Pált, hogy vegyen számára napi árfolyamon 25 darab Adria-papírt. Most a bankhivatalnok fedezetet kért, mire az orvos elzárólagosította a Hitelbanknál lévő „Hermes”-részvényeit 6000 koronára és a pénzt átadta Steinmannnak. A részvények árfolyama tényleg felszállott rövid pár nap alatt, s Herczeg 1200 korona nyereséget ért el, de az áldozat nem kapott egy fillért sem a nyereségből. Steinmann Pál ekkor már nyelében ott, éjjeli mulatóhelyekre járt, ezeket költött a művésztársakra. Sipisták közé került, akik minden pénzt elnyerték tőle. Két notórius sipista: Breuer és Weisz fosztották ki.

A jó tippeket Máté Miklós társától kapta, de ez nem akadályozta meg őt abban, hogy 1500 koronával ne károsítsa meg.

A becsapott hivatalnokok

Tőzsdejáték ürügyével sok hivatalnok összegyűjtött garasát lumpolta el a három testvér.

Először Kálmán Richárd 65 éves hitelbanki tisztviselővel kötött üzletet. Tőzsdejáték céljaira átadott Steinmannnak ezer koronát rizikó nélkül, vagyis, azzal a kikötéssel, hogy veszteség esetén visszakapja a pénzt, ellenkező esetben ötven százalékos arányban részesedik a nyereségből. Ezenkívül természetesen az övé marad az ezer korona is. Itt 150 korona nyereség jutott Kálmánra. Ezt a pénzt meg is kapta, de az ezer koronáját nem látta többet. Ring Béla sokszor játszott Steinmannnal. Többször kapott is nyereségrészesedést, ugyanarra, hogy bár 2000 korona fedezetet adott, mindössze csak 600 korona a kára. Rosszabbul járt Schulhof Artur, aki 2000 koronát veszített kollégájánál. Német Ernővel árfolyamon aluli üzletet kötött. Ily módon sikerült neki Némettől 500 koronát kicsalni. Ezt az üzletet Wolf Lajos közös kollégájuk közvetítette, aki ezért Steinmanntól ötven korona províziót kapott. Szabadfi Kornél és Hartmann Mór hitelbanki tisztviselők 500—500 koronát veszítettek Steinmannnal, Juhász Jenő pedig 200 koronával károsodott.

A bank nyilatkozata

A Magyar Általános Hitelbank tiltársága ez ügyről a következőleg nyilatkozott:

— Egy hét óta folytatja a bank a fegyelmet vizsgálókat a két Steinmann-testvér és a tiltott tőzsdejátékokba keveredett tizenkét tisztviselője ellen. A bank fegyelmi szabályzataiban ugyanis van egy pont, amely kifejezetten tiltja tisztviselőinek akár közvetlenül, akár közvetve a tőzsdejátékban való részvételt. A fegyelmi vizsgálat tizenkét tisztviselőről derítette ki, hogy megszegték ezt a tilalmat, ezeket megbüntettük. A büntetés mértéke természetesen nem lesz túlzó, senkit sem bocsátunk el a miatt az intézet kötelezőből, kivéve természetesen a két Steinmann-testvért. A bankra az ügy egyáltalában nem kellemtelen s a magukról kissé megfélemezett családok tisztviselőik legalább tanulnak a saját kárukon.

Letartóztatták a testvéreket

A délután a másik két testvér is beismerő vallomást tett. Mivel a bűneik beigazolást nyertek, a rendőrség letartóztatta őket. Holnap kísérik át a három testvért a ügyészségre.

Titokzatos szerelmi dráma

— Az inspektor felesége és a gazdatiszt —

Aradi tudósítónk késő éjjel titokzatos szerelmi drámáról ad hírt. A dráma hősnője egy harmincegy esztendősi uriaszony, aki megszökött az urától, mert rosszul bánt vele. Az emberek szimpátiája vonta körül az uriaszony alakját és az indulatok a férj ellen fordultak. Senki se gondolta, hogy pár órával később már egész más színben fog feltűnni ez az eset. A szállóban egy fiatalemberrel találkozott, két revolverdörrenés oldotta meg a már régen közöttük lévő problémát. Mindketten meghaltak.

Diasi Mihályné 31 éves uriaszony, a kakasszéki Zselénszky-uradalom inspektorának a felesége még vasárnap éjjel eltávozott Kakasszékről és Aradra ment. Azért hagyta el férjét, mert Diasi rosszul bánt a feleségével és legutóbb is revolverrel megfenyegette. Még a környék lakossága és a cselédség segítette elő az uriaszony szökését.

Az asszony Aradon a Hegyalja-szállóban szállt meg. Egvedül jött, de ma ugyancsak Aradra érkezett Caprez Ferencz 20 éves uradalmi tiszt, lakik szintén a Zselénszky-uradalomban van alkalmazva. Az asszonyt állítólag gyöngéd viszony fűzte Caprezhez. Caprez szintén a Hegyalja-szállóban vett lakást.

Délután a férfi és az asszony bezárkóztak szobájukba. Caprez előbb az asszonyt lötte föbe, aztán magával végzett. A szálló személyzete mindkettőjüket holtan találta a szoba közepén.

Levelt nem hagytak hátra. A vizsgálat folvik.

Tűz az ujvidéki városházán

— Az alpolgármester életveszedelemében —

Ujvidékről jelentik: Rövid időn belül ma másodszor ütött ki a tűz városházán. Mindkét esetben a pinczében keletkezett, amelynek egyik helyiségében az Unio nevű festékkereskedés raktára van. Az első tüzeset egészen jelentéktelen volt és rövidesen lokalizálták, a ma délután négy órakor keletkezett tűz majdnem katasztrófális jellegű volt. Négy órakor füstfellegek nyomultak a pinczéből a városháza udvarába olyan fojtó, sűrű gomolyokban, hogy a hivatalnokok legtöbbször azonnal félbeszakította munkáját és a földszintre rohant.

A sűrű, fojtó füst csakhamar behúzódott a városháza folyosóira- és irodahelyiségekbe, hogy lehetetlen volt a lépcsőkön való közlekedés. A második emeleten két szobában maradtak tisztviselők, akik idejekorán már nem menekülhettek.

Az egyik szobában a város alpolgármestere, Profuma Béla szorult be többmagával, a másikba pedig egy tegnap felfogadott napidijas, Schweiger Mór.

Mint hogy se fel, se lemenni nem lehetett, a tűzoltók a tolólétrát alkalmazták. Schweiger helyzete volt a legveszélyesebb, mert fekete volt már ott a füst. Schweiger cédulát dobott le az ablakból, amelyre ráírta, hogy a füsttől már nem bír mozogni. Ezért az alpolgármester ablakához állított létrát a másik ablakhoz tolták. Közben Schweigernek a mentőponyvákat kifizették, de nem akart leugrani.

Az alpolgármester helyzete is veszedelemes kezdett lenni s ezért a létrát visszatolták, amelyen a benrekedtek egyenként leereszkedtek.

Schweiger már-már menthetetlennek látszott, dacára annak, hogy az ablakhoz időközben egy másik létrát toltak. Ekkor egy tűzoltó az alpolgármester ablakánál felállított létrán az ablakon bebújva, a folyosón keresztül Schweiger szobájába hatolt, aki a füsttől teljesen elszédülve feködt. A tűzoltónak sikerült őt megmenteni.

Délután fél hat órakor a füst még mindig nagy gomolyokban túll az emeleti lakhelyiségekbe, azonban már a lokalizálás sikerült.

Elégedetlenség Mongoliában

Urga, szeptember 11. Mongoliában nagy árhány uralkodik, aminek rendkívül nagy drágaság a következménye. A lakosság elégedetlenné kezd a Kinától való elszakadás következményei miatt.

Tokió, szeptember 11. Egy színházban nagy népgyűlés volt, melyen több ezren vettek részt. A szónokok követelték, hogy a mandzsuriai és a mongol kérdést fegyverrel kell megoldani.

A lapok követelik, hogy a kormány vagy küldjön csapatokat Kinába, vagy mondjon le. Nagy kormányellenes tünteléseket készítenek elő.

Tokió, szeptember 11. A japánok a nankingi japán üzletek védelmére csapatokat szállítottak partra.

NAPIREND. Naptár. Péntek, szeptember 12.
Róm. kath.: Mária nevenapja. — Prot.: Guidó. — Görög-orosz: augusztus 30. Sándor pk. — Zsidó: Elul 10. — A nap két reggel 5 óra 33 perczkor, nyugszik este 6 óra 19 perczkor. — A hold két délután 5 óra 28 perczkor, nyugszik éjjel 1 óra 51 perczkor. — **Nyitvalevő muzeumok:** Nemzeti Múzeum régi képtára 9—2-ig, Aquincumi Múzeum 9—4-ig, Erzsébet Múzeum 9—12-ig és 3—4-ig, Ernst Múzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig, Gyermektanulmányi Múzeum 9—12-ig és 6—8-ig, Közlekedési Múzeum 9—12-ig és 2—6-ig, Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig, Néprajzi Múzeum 3—6-ig, M. kir. Kereskedelmi Múzeum külkereskedelmi hírszolgálat és közszállítási osztály 9—2-ig, vám- és tarifaosztály 3—6-ig, nyilvános szakkönyvtár 9—2-ig és 6—8-ig. — **Nyitvalevő könyvtárak:** Egyetemi Könyvtár 9—8-ig, Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig, Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig, Statisztikai Könyvtár 10—1-ig. — **Nyitvalevő képtárak:** Ősi kiállítás a Nemzeti Szalonban, nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. Állandó kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.), nyitva 10—2-ig. Történelmi Képtár, nyitva 10—2-ig. A gróf Pálffy-gyűjtemény Szépművészeti Múzeumban, nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs.

— **Magyar nemesség.** A király dr. Márki János, gyulai közjegyzőnek, a magyar nemességet „sarkadi” előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Vaszary Kolos Budapesten.** Vaszary Kolos, a nyugalomba vonult bíboros hercegprímás, aki a tavasz óta Balatonfüreden él a legteljesebb visszavonultságban, legközelebb Budapestre érkezik és a régi primási palotában fog lakni. A bíboros főpap, aki mellett állandóan dr. Kohl Medárd püspök és Berger Márk kanonok tartózkodik, igen jó egészségnek örvend és mostanában is naponta sétákat tesz balatonfüredi nyaralójának kertjében. Az agg bíbornok az egész telet a budavári primási palotában fogja töltetni.

— **Platthy György beszámolója.** Platthy György, a dunavecsei kerület orsz. képviselője, aki a gróf Benyovszky Sándor halálával megüresedett kerület mandátumát nagy többséggel nyerte el Benedek Sándor államtitkárral szemben, néhány napja kerületében időzik és több községben tájékoztatta a választókat a politikai helyzetről. Platthyt mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták és bizalmukról biztosították.

— **Ezüst érdemkeresztet életmentő.** A király Juhász Dénes Budapest-székesfővárosi rendőrnek egy emberélet megmentéséért az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Haldoklik az ex-szultán.** Konstantinápolyi jelentés szerint Abdul Hamid ex-szultán utolsó óráit éli. Az ex-szultán ugyanis súlyosan megbetegedett. Kezelőorvosainak véleménye szerint katasztrófától kell tartani.

— **A hároméves katonai szolgálat Franciaországban.** Párisból jelentik: Az államtanács a hároméves szolgálatra vonatkozó törvény keresztülvitelével kapcsolatos kiadások fedezésére megszavazott 59,514,151 franknyi rendkívüli hitelhez megadta hozzájárulását.

men. József között be tanárainak folyosókora czeget. F fogja hall lyének m férfiakkal főhercegi ság színve

— **Ti** Cagnodo S nek, a titk

— **A** Ha következő

Hayas-ügy

— **Ér** ország köz

igen elszor

Mily nehéz

tudnók, ho

tábornokok

petl, Berlin

semmiképp

Franciaors

görög nem

a köztársas

lyeket külö

nak érzi m

nökség a

Pichon kül

nov görög

mány távir

sokkal inka

zik Francia

dent, mi sz

den félreér

elnök ma r

is nyilatkoz

— **Mit** szágos Koss

giak párlia

sasági törvé

lasztójogot,

magyar had

vetelik a kö

közegészség

tori biztosít

és vértanuk

márczius 15

— **Bár** rából jelen

a jövő hét e

lstván minis

folytatott tá

egynéhány

vasolni.

— **Sza** lentik: Az es

dattanul öm

zükön levő

hisult. A S

menekültek

Szobrász őrmester

Wrana Hubert bécsi őrmester nem mindennapi szobrász tehetségéről tett tanúságot. Legutóbb a király szobrát készítette el meglepő élethűséggel. A szobor egy bécsi kaszánya lépcsőházát fogja díszíteni.

— **József Ferencz főherczeg az egyetemen.** József Ferencz főherczeg ma délelőtt mutatkozott be nevelőjével együtt az egyetemen leendő tanárainál, Láng, Földes és Kmety tanároknál. A folyosókon élénken megjelenték a fiatal főherczeg. Földest a nemzetgazdaságtanból, Kmetyt pedig a magyar közjogról és a közigazgatási jogból fogja hallgatni. Ugy tudják, hogy a tanárok személyének megválasztására nézve illetékes kormányfőkkel is megbeszélés történt. Ez is mutatja a főherczegi családnak egész az angol alkotmányosság színvonaláig emelkedő alkotmányos érzékét.

— **Titkos tanácsosság.** A király báró Pretis-Cagnodo Sisinio es. kir. belügyminiszeri osztályfőnöknek, a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **A görög király beszéde.** Párisból jelentik: A Havas-ügynökség Panasz külügyminiszer következő nyilatkozatát teszi közzé, melyet az a Havas-ügynökség athéni képviselője előtt tett:

— **Értem azt az érzést,** mely jelenleg Franciaország közvéleményének egy részét bizonyára csak igen elszomorító félreértés eredményeként uralja. Mily nehéz nyomástól szabadulnánk meg, ha megtudnók, hogy a félreértés megszűnt. A király, aki tábornokok körében ezen külön atmoszférába lépett, Berlinben katonai beszédet tartott, amelyben semmiképpen sem volt vonatkozás a politikára. A Franciaország ellen intézett szándékokat az egész görög nemzet helytelenítette volna, amely nemzet a köztársaság iránt azokért a szolgálatokért, melyeket különösen az utóbbi időben tett neki, hálának érzi magát. — Párisból jelentik: A Havas-ügynökség a következő kommunikét teszi közzé: Pichon külügyminiszer ma délelőtt fogadta Romanov görög követet, aki átnyújtotta a görög kormány táviratát, mely kijelenti, hogy Görögország sokkal inkább tudatában van annak, mivel tartozik Franciaországnak, semmint ne tenne meg mindent, mi szükséges, hogy a két ország között minden félreértés megszűnjön. Venizelosz miniszterelnök ma reggel visszatér Athénbe és az ő részéről is nyilatkozat várható.

— **Mit akar a köztársasági párt?** Az Országos Kossuth Lajos-párt, a magyar köztársasági pártja programot adott. Követelik a köztársasági törvény eltörlését, az általános, titkos választójogot, önálló vámterületet, önálló jegybankot, magyar hadsereget, önálló külképviseletet, de követelik a kötelező állami ingyenes népoktatást, a közegészségügy államosítását, uszatorvényt, agkori biztosítást s végül Kossuth Lajos, a honvédek és vértanúk emlékének megörökítését, valamint márczius 15-ének nemzeti ünnepé nyilvánítását.

— **Báró Skerlecz Iván Budapesten.** Záróbból jelentik: Báró Skerlecz Iván, királyi biztos, a jövő hét elején Budapestre utazik, hol gróf Tisza István miniszterelnöknek a horvát politikussal folytatott tárgyalásairól jelentést fog tenni, egyben egynehány politikusnak meghívását fogja javasolni.

— **Szakadatlan esőzés.** Mátészalkáról jelentik: Az eső ismét megeredt és napok óta szakadatlanul ömlik. A gazdák reménye, hogy a mezőkön levő termésnek még hasznát veheti, meghiúsult. A Szamosközről kiéhezett munkáscsaládok menekültek ide és munkát keresnek.

— **A pénzügyminiszer Kissármáson.** Marosvásárhelyről jelentik: Teleszky János pénzügyminiszer Madarassy Gábor államtitkár, Malý Sándor miniszeri tanácsos, Szarvasi Imre műegyetemi tanár, Böck Hugó főbányatanácsos, Böhm Ferencz mérnök és Thaly Zsigmond titkár kíséretében Kolozsváron át — ahol gróf Bethlen Ödön üdvözölte a minisztert — Kissármásra érkezett, a gázutak és beruházások megtekintése végett. Kissármáson Malý Sándor min. tanácsos, pénzügyminiszeri osztályfőnök üdvözölte a pénzügyminisztert első látogatása alkalmából. A minisztert és kíséretét Veszprémy főszolgabíró látta vendégül. Kissármásról a miniszter kíséretével az építés alatt levő tordai gázvezeték mentén Tordára utazott, ahol megtekintette az épülőfélben levő szódagyárat. Innen a marosújvári árvízrongálta sóbánya és a maroskoppándi gázfúrás megtekintése után Marosvásárhelyre utazott, ahol Bernády György és Szász József főispánok fogadták a pénzügyminisztert. Sándor János belügyminiszer ma csatlakozott a pénzügyminiszterhez s Bernády György főispán kalauzálás mellett megtekintették a városi üzeme- ket és a Teleki könyvtárt. A miniszterek Marosvásárhelyről a gázterület további megtekintésére Segesvárra, Medgyesre, Bázna és Magyarorszáron át Dicsőszentmártonba utaztak, ahonnan a pénzügyminiszter kíséretével az esti vonattal a petrozsényi szénbányaelep megtekintésére, Sándor János belügyminiszter pedig Budapestre utazott.

— **Egy hírhedt főhadnagy halála.** Vlahovics Vidor huszár főhadnagy, akinek nevét Haertl Lujza és Boroevics hadtestparancsnok afférje alkalmával sokat emlegették, Nyíregyházán meghalt.

— **Robbanás egy torpedóhajón.** Newyorki jelentés szerint a *Crawen* nevű amerikai torpedónaszádon kazánrobbanás történt. Két ember életét veszítette, három megsebesült.

— **Vilmos császár látogató útja.** Troppauból jelentik: Vilmos császár szeptember 14-én délután a solzai kastélyba érkezik gróf Larisch Mönich vendégeül. 15-én nagy vadászat lesz Freistadtban, majd a steinaui vadaskertben. A császár szeptember 16-án délelőtt automobilon utazik tovább Grätzba meglátogatni Lichnovszky herczeg londoni nagykövétet. A maerisch-ostraui csendőrség fogja ellátni a biztonsági szolgálatot a császárlátogatás idején.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A bányai evangélikus egyházkerületi közgyűlést Budapesten szeptember 11-én délelőtt 10 órakor nyitotta meg dr. Zsigmond Jenő udvari tanácsos, egyházkerületi felügyelő. Ezután Scholtz Gusztáv püspök jelentése kapcsán a kerület egy helmissziói bizottságot szervezett. A lelkesítő fizetések tárgyában Veres József kerületi egyházi főjegyző és főesperes a protestáns lelkesítő fizetésének emelésének az állam által való teljesítését sürgette. Raffay Sándor a jogügyi bizottság több javaslatát terjesztette elő. Az 1848:XX. törvényzikk további végrehajtása tárgyában sürgető felterjesztést határozott a kerületi közgyűlés. Az egyetemes közgyűlésre kiküldettek a kerületi képviselők.

— **Le Ausztriával.** Hohenlohe herczeg, triestzi helytartó azon rendelete miatt, hogy Triest városa többé nem alkalmazhat hivatalnokul külföldi alattvalókat, Olaszországban nagy izgalmat keltett, mert sok olyan régi tisztviselőt elbocsátottak, akik olasz állampolgárok. A római osztrákmagyar nagykövetség előtt tegnap óriási tömeg verődött össze és gyalogolt Ausztriát. Miután a rendőrség nem tudott a tüntetőkkel boldogulni, katonaságot vezényeltek ki és azok szétkergették a tüntetőket. 120 embert letartóztattak.

— **Nász a román királyi családban.** A *Frankfurter Zeitung* pétervári jelentése szerint a román trónörökös még szeptemberben Jaltába fog érkezni, ahol fia, Károly herczeg előreláthatóan eljegyzi Olga nagyherczegnőt, a czár idősebb leányát.

— **A hentesstrájk.** Keeskemétről jelentik: A hentesek sztrájkja megtört. Ma délután több hentesiparos jelentkezett a rendőrségnél s kijelentették, hogy alávetik magukat a hatósági intézkedéseknek. A vágásokat és a piaci árusítást holnap megkezdik. A rendőrség a jelentkezőktől jegyzőkönyvi nyilatkozatot vett. Tíz hentes már holnap megkezdí a munkát s bizonyosra veszik, hogy a többiek is rövidesen jelentkeznek.

— **A Máv. újabb vagonrendelése.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága az államvasutak vagonhiányának biztosítása végett megállapodást létesített a vagon-kartellel. A megállapodás két évre szól és előre meghatározott árban gondoskodik az államvasutak két évi vagonhiányának fedezéséről. A megrendelések szücsesszive történnek a szükséghez mérten.

— **Elmaradnak az ellenőrzőszemlék.** A hadügyminiszer az illetékes ténylezőkkel való egyetértésben elrendelte, hogy az ellenőrző szemlék az idén az egész monarchia területén elmaradna.

— **Házasság.** Schlichtherle János százados-hadbíró eljegyezte Gyurovics Mária okleveles gyógyszerésznőt.

Néger asszonyok, mint katonák

Afrikában a nők egyenjogúságának kérdése már meg van oldva, amennyiben ők is részt vesznek a hadviselésben. A szuffragette törekvések diadalja ez — szuffragettek közreműködése nélkül.

— **Aradó folyók.** Ungvárról jelentik: Egész éjjel és ma szakadatlanul felhőszakadászerűen esik az eső. Az Ung folyó egyre nő és délután 5 órakor már kilépett medréből s előtötte a Füzés nevű városrészt. Itt már csak csónakokon közlekedhet a lakosság a többi utcákkal. A kulmináció éjjelre várható. A hatóság attól tart, hogy az Ung eléri augusztusi magasságát. *Sátoraljaihelről* jelentik: A Ronyva ma, rövid idő óta, harmadszor kiáradt. Szamos-utca víz alatt áll. A vízáradás miatt a vasúti gyártelepen a munka szünetel.

— **Vallomás a halálos ágyon.** Tokióból táviratozzák: Egy fiatalember itt öngyilkosságot követett el és hátrahagyott levelében bevallja, hogy ő a gyilkosa Abe külügyminisztériumi osztályfőnöknek.

— **Czigányprimások versenye.** Miskolcra jelentik: Az ismeretes cigányprimás versenyben ma délután döntött véglegesen a zsűri. Első lett Palócz Kálmán. A verseny tiszta jövedelmét nyolcvan százalék koronát, a miskolci árvízkiroslak javára fordították. A vizalmi adót a város részéről dr. Nagy Ferenc polgármester nem fogadta el.

— **A newyorki polgármester halála.** Newyorkból táviratozzák: Gaynor polgármester, aki a White Star Line Baltik nevű gőzösen utazott, nyílt tengeren szívszélhűdésben hirtelen meghalt.

— **A győr-sopron-ebenfurti vasút megváltása.** Sopronból jelentik: Sopronmegye közgazgatási bizottsága ma dr. Baán Endre főispán elnöklésével ülést tartott. A bizottság elhatározta, hogy feliratot intéznek a kereskedelmi kormányhoz a győr-sopron-ebenfurti vasút megváltása vagy állami kezelésbe vétele tárgyában. A vállalat ellen Tólos István ügyvéd, bizottsági tag a bizottság ülésén számos panaszt tett, hogy rossz az adminisztrációja, kevés kocsi járát és biztonsági berendezései nem felelnek meg és ha kérelemmel fordulnak a vállalathoz, azt elutasítja.

— **Baleset a temetésen.** Csongrádról jelentik: Dr. Molétz Lajos ügyvédet ma délelőtt temették, amely alkalomból a gyászoló közönség zsúfolásig megtöltötte az udvart. Az udvaron több öl tűzifa volt összerakva s a farakás valahogyan összedült s maga alá temette a közelben álló embereket. Boroda Mihály anyakönyvvezető súlyos sérüléseket szenvedett, többen pedig kisebb zúzódások árán menekültek meg.

— **Hajtóvadászat a stájerországi rómes vadra.** Grác mellett a Stubalpokban az utóbbi napokban ismét hajtóvadászatot rendeztek a stájer falvakban pusztító vadállat után. A legutóbbi kutatások alapján azt hiszik, hogy a ragadozó jaguár, tigris, vagy egy fiatal oroszlan. Eddig 94 szavasmarhat, 380 darab juh és még igen sok más állatot pusztított el. A kár több mint tízenhat ezer korona.

— **Foghuzás következtében meghalt urinó.** Eperjesről táviratozzák: Ma temették el Eperjesen igen nagy részvét mellett néhai felsőkéri és remsei Fűzy Béla dr. sárosmegyei állami tanfelügyelő özvegyét Szinnyey Merse Leticiát. Az 56 éves urinót, aki cukorbetegségben szenvedett néhány nap előtt fogat húzattott s a seb üszkösödésbe ment át s ez okozta halálát. Dr. Szinnyei Merse József közigazgatási bíró az elhunytban nővérét gyászolja.

— **Suction.** „Siess az idővel”, de azért ne mulasztja el megnézni a *Royal Nagymozgó*-ban (Erzsébet-körút 39.) Nick Winter szenzációs detektív filmdrámáját, a „Fekete banditák”, a világhírű detektívvél a főszerepben. Vásznonra kerül azonkívül a *Royal Nagymozgó* felheli szenzációi.

— **A hatodik tolvaj.** Price detektív, aki a négy milliós gyöngygyakék tolvajait letartóztatta, egyszer már a kezében tartotta az orgazdákat is, sőt megvette a gyöngygyakék két legszebb darabját. A gyöngygyakék többi része azonban ismét kisiklott kezei közül. Az öt tolvaj lakásán házkutatást tartottak, de minden eredmény nélkül. A tolvajoknak van egy hatodik társuk, aki egy londoni szállóban Salomon párisi ékszerésznek megvétele kinálta a gyöngygyakék. A londoni rendőrség most ezt a hatodik embert keresi, de eddig eredménytelenül.

— **Feltűnő öngyilkosság.** Innsbruckban feltűnő öngyilkosság történt. Rabello Antal, a Rossi báró, Schio-i felsőolaszországi nagykereskedő czég negyvenéves hivatalnok, egy ottani szállóban a vendégek nagy tömege előtt földögte az ütőerét. Rabello a kórházba szállítás közben meghalt. Azt mondják, hogy az öngyilkos gyakran találkozott a határon levő osztrák és magyar tisztekkel és az erődítések terveit adta át nekik. Tettét emiatt érzelt bánatában vagy a fölfedezéstől való félelmében követte el.

— **Kirándulóják Budapest és Esztergom között.** A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy Budapest és Esztergom között vasár- és ünnepnapokon az idei hajózási évadban nem indít többé kirándulójákat. A budapest-esztergomi naponkénti helyihajójáratot azonban további intézkedésig még fentartja.

— **Halálozás.** Nádasdy Aladárné, a komáromi kir. törvényszéki első neje, Tófej-Hencsén folyó évi szeptember hó 9-án elhunyt.

— **Temesvárról jelentik:** Dr. Pachinger Alajos nyugalmazott kegyestanítórendi főgimnáziumi igazgatótanár ma Temesvárott életének 68-ik, szerzetesi működésének 50-ik évében elhunyt. Dr. Pachinger kiváló természettudós volt és az összes modern nyelveket beszélte s természettudományi cikkei nagy feltűnést keltek nemcsak a hazai, hanem a külföldi lapokban is. Négy év előtt ment nyugdíjba és utolsó éveit a temesvári új piarista főgimnáziumban élte, ahol ma hajnalban váratlanul elhunyt. Temetése pénteken délután lesz.

— **x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterem.** Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

— **x Akinek fájós foga van, vagy bármi okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. kir. egyet. tanár, a műfogászat szakorvosának fogorvosi intézetét ajánlhatjuk.** A főváros ezen legelső intézete Károly-körút 10. szám alatt legújabbán áthelyezve, egyenesen erre a célra átalakított helyiségbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalommentes kezelését. A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerő leiratával tüntette ki a magaméban páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződnie, a természetestől meg nem különböztethető műfogópótlások eszközöltetnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni.

(*) **Évadnyitás az Operaházban.** A magyar királyi Operaház holnap, pénteken nyitja meg a szezon *Hubay Jenő* operájával. „Cremonai hegedűs”-sel, amelynek ez lesz a hetvenedik előadása az Operaházban. A főbb szerepekben *Sándor Erzs.* Szemere, dr. *Székelyhídi Mihály* és *Neu* működnek közre. Utána a „Bajazzók”-at adják, amelynek főbb szerepeit *Hajdu Ilona*, *Környey Szemere*, *Rózsa* és *Toronói* éneklék. Szombaton a „Pillangókisasszony” kerül színi- és betanulással, a czim-szerepben *Medek Annával*. Kivüle még új szereplők dr. *Pogány* és *Toronói*. A zenei részt *Tango* karmester tanította be újra s ő vezényli is az előadást.

(*) **Parsifal a Népopera-ban.** Hirt adtunk róla, hogy a Népopera is ott lesz azoknak a színházaknak a sorában, amelyek 1914 január elsején bemutatják *Wagner* utolsó művét, a Parsifalt. A Népopera természetesen minden es bőséges művészi eszközt harcra viszi azért, hogy ez a bemutatott méltó legyen *Wagner* zenéjéhez. A „Parsifal” szereposztása a budapesti premiéren a következő lesz: Parsifal—*Anthes György*; Kyndry—*Vágóné Kramer Teréz*; Gurnemans—*Bihar Sándor*; Aphortas—*Pajor Ódón* és *Klingsor*—*Gábor Arnold*. Külföldi vendégek nem lesznek a bemutatón, amint hogy a Népopera igazgatóságának nincs is szándékában, hogy ilyen kitűnő erők állván rendelkezésre, idegen erőket szerepeltessen. A kiváló idegen énekesek egyébként nem is jöhethének el erre az előadásra, mert ezen a napon mindenütt a világon Parsifal-bemutatók lesznek s így minden énekes annál a színháznál van elfoglalva, amelyhez rendes szerződés köti.

(*) **Magyar darab jubileuma Bécsben.** *Rényi* és *Martos* „Susi” című operettjét tegnap 150-edszer játszották a bécsi Carltheaterben. A magyar darab jubileumára zsúfolásig megtelt a színház és a szerzőkön kívül különösen *Zwerens Miczi* és *König József*et szílitották számtalanszor a lámpák elé.

(*) **Az új földesur sikere.** *Hevesi Sándor* szindarabja Az új földesur, amelyet *Jókai* hírneves regényéből alkalmazott színpadra és amelyet a Magyar-Színház mult héten, szombaton, a közönség nagy tetszése mellett mutatott be, eddig négy zsúfolt házat vonzott. A darab e héten, holnap pénteken és vasárnap este van műsorra tűzve. Szombaton A farka-t adják, vasárnap délután pedig A két madár kerül színi.

(*) **A Mozikirály bemutató előadása.** A Király-Színház jövő héten szombaton, szeptember hó 20-án mutatja be *Bernauer* és *Schanzer* Filmzauber című darabját, amelynek zenéjét *Walter Kolló* és *Willy Bredschneider* írták és *Harsányi Zsolt* Mozikirály czimvel fordított magyarra. A színház *Stoll* Károly főrendezővel az élen nagy apparátussal készült ez új operettjének az előadására, amelynek zenéjét *Marthon Géza* karmester tanította be. Az előadásban *Fedák Sárin* kívül, aki a fő női szerepet fogja játszani, résztvesznek: *Perczel Sári*, *Lásbas Juczi*, *Gerő Ida*, *Zala Carola*, *Rátkau Boross*, *Németh Latabár*, *Kabos Gyula*, *Nádor* és *Szabolcs Ernő*. A Mozikirály bemutató előadásáig minden este a Buksi van műsoron, amely eddig is állandóan teli házat vonzott.

(*) **Márkus Emilia leánya — Nizsinszkyné.** Érdekes hírt hozott ma reggel egy Buenos-Ayresből küldött Marconigramm. A magyar nyelvű sürgöny *Márkus Emilianak* volt címzve és így szólt:

Isten éltessen! Ma volt az esküvőnk. Hiányoztatok.
Csókol Romola

A meglepő üzenetnek az a magyarázata, hogy *Pulszky Romola*, a nagy művész leánya szerelmre lobbant *Nizsinszky Vaslav*, a világhírű orosz táncos iránt. Kedvéért ő is ballerínává képezte magát, s Monte Carlón, Londonon át, Buenos-Ayresig együtt tartott az orosz balettársulattal, s ott — az anyai beleegyezés elnyerése után — tegnap *Nizsinszkyvel* házasságot kötött.

(*) **Szobor gróf Andrássy Dénesnek.** Dr. *Ólyomi Wagner Géza*, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatójának a kezdeményezésére, a Társulat választmánya egyhangulag elhatározta, hogy a magyar kultúra legbőkezebb mecenásának, néhai gróf *Andrássy Dénesnek* az emléket maradandólag megörökítendő, mozgalmat indít, hogy az elhunyt nemeslelkű főurnak szobor emeltessek a fővárosban. A szobor másfélszeres életnagyságu mellszobra lesz gróf *Andrássy Dénesnek* és azt a választmány elhatározásából közvetlenül városligeti *Mücsarnok* főbejárója mellett, a palota homlokfala előtt fogják felállítani, amivel kifejezésre öhajtják juttatni azt, hogy gróf *Andrássy Dénes* volt hazai képzőművészetünk legelső pártfogója.

(*) **Színészveteránok.** Bécsben tegnap lépett fel, ebben a szezonban először, a 83 éves *Blasel Károly*. A „Varázskeringő”-ben *Joachim*et játszott, azzal a fiatalos élénkséggel, melyvel a sokkal fiatalabb kollégáit is megszégyeníti. A másik „csodaöreg”, *Baumeister Bernhard*, a Burgtheaternek ma is oszlopos tagja, e hó 28-án üli meg 85. születésnapját.

(*) **A Károlyi-palota megtekintése.** A Szent-György-Czéh őszi szezonját nagy érdekű művészeti-látogatás-sorozattal kezdi meg. Elsőnek gróf *Károlyi Mihály* becsátotta lekötelező szívességgel a Czéh vezetőségének rendelkezésére palotáját, amelyet nemcsak a benne felhalmozott műkincsek tesznek nevezetessé, hanem az is, hogy a palota a legszébb képviselője a XIX. század első fele magyar építőművészetének és iparművészetének. Fokozza a séta érdekességét, hogy a főúri lak pompás kertjével együtt már nem sokáig marad meg emlékekül *Széchenyi* korának, mert áldozatul kell esnie a városrendezés munkájának. A sétára most küldték szét a meghívókat, melyek kapcsán annyi jelentkezés érkezett, hogy a Czéh igazgatósága ez uton is közli az érdeklődőkkel, hogy a palotába a vasárnapi megtekintésre csak azok nyernek bebecsátást, kik névre kiállított igazolványukat a Szent-György-Czéh igazgatóságánál (VIII. Üllői-út 14. Telefon 152—32) szombat estig beszerezték. Ugyanott felvilágosítás nyerhető a további művészeti-séta-programról.

(*) **Ki írta a Shakespeare-dramákat?** Angliában tudvalevőleg sokan azt erősítelik, hogy a *Shakespeare*nek tulajdonított remekműveket tulajdonképpen *Bacon* írta. Mindenféle bizonyítékot felkutatnak állításuk bizonyítására. E törekvést perszifalja az alábbi Shakespeare-műsor, melynek összeállítása meglepő eredményt mutat:

Mac	B	eth
Oth	E	llo
Comedy of Er	R	ors
Merchant of Ve	N	ice
Coriol	A	nus
Midsummer Nigh's D	R	eam
Merry Wives of Win	D	or
Measure for Mea	S	ure
Much Ado about Not	H	ing
Anthony and Cleop	A	tra
All's Well that ends	W	ell

(*) **A Népopera.** szeptemberének a főszereplő látogatottságát szerezte meg a *Budagyöngye* nagy sikere. Minden este zsúfolt ház kaczagja végig az operette mulatságos tréfáit, a pompás zenészműveket pedig sorra ismételtetik. A *Budagyöngye* egyre fejlődő népszerűségét bizonyítja, hogy ma már, bemutatója után alig egy héttel, az összes vidéki színházak megszerezték már előadási jogát. Az operette természetesen — a jövő pénteki *Lohengrin* bemutató kivételével — minden este színi kerül. Vasárnap délután pedig az *Aranysesnek* ad helyét. A páratlanul népszerű *Béldi-Zerkovitz* operettet ez-uttal először játszzák délután, mérsékelt helyárák mellett, a két női főszerepet ezuttal is *Szozer Ilona* és *Berky Lili* játszzák.

(*) **A Szimfoniai Zenekar műsorgetve.** Az Országos Szimfoniai Zenekar ezidei évadjának hat bérleti estéjére a következő műsorgetvet állapította meg:

Magyar szerzők művei: *Antalffy—Zsross* Dezső: Suite. (Első előadás.). *Bródy* Miklós: Suite. (Első előadás.). *Hubay* Jenő: Suite. (Első előadás.). *Lendvai* Ervin: Scherzo. (Budapesti előadás.). *Major* J. Gyula: Balaton. *Radnai* Miklós: Mozaik-suite. (Első előadás.). *Siklós* Albert: Ünnepi nyitány. (Első előadás.). *Szabados* Béla: Scherzo. (Első előadás.). *Szeghő* Sándor: Éjjeli párbaj. (Első előadás.). *Szent-Gály* Gyula: Scherzo. (Első előadás.). Továbbá: *Erkel*, *Goldmark*, *Liszt*, *Mihalovich*, *Volkman* stb. művei. — *Külföldi újdonságok*: *Claude Debussy*: *Gigues*. *Florent Schmitt*: *Salome* tragédiája. *Maurice Ravel*: *Ma mère l'Oye*. (Gyermekdara-bok.). *Gustave Samazeuilh*: *Deux pièces dans le style ancien*. *Cesar Franck*: *Les Djinns*. *Vincent d'Indy*: *Szimfonia*. *Hans Pfitzner*: *Christofflein*. Nyitány. *Erich Korngold*: *Sinfonietta*. *Camillo Horn*: *Szimfonia*. *Frederick Delius*: *Lebenstanz*. *A. Glazounow*: II. Szerenád. *E. Napravnik*: *Casutschiok*. (Kozák-táncz.). — *Régebbi művek*: *Bach*, *Beethoven*, *Mozart*, *Haydn*, *Mendelssohn*, *Schubert*, *Schumann*, *Weber*, *Csajkovszky*, *Grieg*, *Bizet*, *Dvorak* stb. szimfonikus művei. *Kedvezményes bérletek*: 5, 10, 15, 20 és 24 korona árban kizárólag *Bárd*, *Kossuth* Lajos-utcai jegyirodájában válthatók.

Strandfürdők Budapesten

— A Lágymányoson és a Margitszigeten —

Körülbelül két évvel ezelőtt éppen az „Egyetértés” vetette fel azt az eszmét, hogy a főváros a tulajdonát képező *Káposztásmegyeri szigeten* (a vízművekkel szemben) *létesítsen strandfürdőt* a kitűnően bevált bécsi „Gänsehäufel” mintájára. Akkoriban *Bárczy* István polgármester is felkarolta a mi eszménket, melynek megvalósítása annál könnyebbnek és egyszerűbbnek tetszett, mert a sziget mindkét oldala, valamint a megyeri Dunapart is, *több kilométer hosszúságban finom, bársonyos homokkal van szegélyezve*. Szó volt már arról is, hogy a *Városi Villamos Vasút* dunaparti vonalát meghosszabbítják *Megyerig* és gondoskodni fognak egyéb gyors közlekedési eszközökről is. De a kitűnő *terv hajótörést szenvedett a vízműigazgatóság ellenkezésén*, mert a megyeri parthoz csak a vízművek parkján keresztül lehet jutni és a *vízműigazgatóság nem volt hajlandó a parkját a nagyközönség részére megnyitni*.

A polgármester ekkor utasította a város-gazdasági ügyosztályt, hogy foglalkozzék a strandfürdő létesítésének eszméjével. A polgármester utasítására az ügyosztály beszerezte a Berlin melletti *Wansee*, a *düsseldorfi* (Rajna partján), a *hamburgi* és bécsi „Gänsehäufel” strandfürdők terveit és költségvetéseit. Ezek alapján elkészültek a *dunai strandfürdő* terveit, amelyeken *Márkus* Jenő dr. tanácsnok most szabadságideje alatt dolgozik. Értésülünk szerint a *dunai strandfürdő* kész terveit és költségvetését novemberben terjesztik a közgyűlés elé. A *terv szerint a strandfürdő a Dunának a Lágymányos melletti részén létesül*.

De egy másik strandfürdővel is gazdagodik a főváros. Ezt a második strandfürdőt a *Margitsziget* budai oldalán, az alsó hajóállomás fölött építi a *Margitszigeti Gyógyfürdő Részvénytársaság* *Francsek* Imre és *Balogh* Lóránt építésszek terveit szerint. Ez a strandfürdő nagyszabású és arányaiban nagyméretű lesz és nagy előnye, hogy a közönség által

könnyen megközelíthető helyen épül. A főváros közönsége a margitszigeti strandfürdővel úgy a közegészség, mint az uszósport ápolása és fejlesztése szempontjából kellemes és a szórakozásra is alkalmas fürdőtelephez jut.

A harmadik és legmegfelelőbb tervről — a megyeri szigeten létesítendő strandfürdőről — azonban nem hallunk semmit. Pedig kétségtelenül ez lenne a legolcsóbb, mert egy strandfürdőnek minden kellékéről ott már maga a természet gondoskodott.

Thaw ismét fogoly

— Kiutasították: letartóztatták —

A kanadai igazságügyminiszter, newyorki kábeltávirati jelentés szerint, *tuljárt a Harry Thaw eszén*, meghusított a reményeit.

Miután a szökevény milliomost a kanadai területen *nem lehet letartóztatni, kényszerítették, hogy álljék Kanada és az Unio határát*. A kivándorló hatóságok *automobilba ültették Thawt és Vermonton keresztül a határra vitték*. Közben *Thaw* sokszor meg akart szökni és érdekes látvány volt, amint az újságírók és a hatóságok egész csomó automobilon üldözték a szökevényt. Végre az Uniohoz közel tartozó *Colebrook* határában sikerült a sofőrnek átjutni a kanadai határvonalon és *itt azután megtörtént a hivatalos letartóztatás*. Ideiglenesen egy közeli *elmegőgyintézetbe* helyezték el és innen majd *visszaviszik oda*, ahonnan megszökött.

A helgolandi léghajó katasztrófája

— Buvárok kutatják a halottakat —

Helgolandi jelentés szerint az Északi-tenger tegnap délután óta megint csendes és a *buvárok kifogtak hat holttestet* az elmerült L. I. katonai léghajó kosarából. Maga a léghajó-czirkáló azonban a két napos vihar következtében még mélyebbre süllyedt és szakértők véleménye szerint *a roncsokat sohasem lehet többé kiemelni*. A megmenekült léghajós-matrózok egyike azt mondja, hogy az L. I. kilencszáz méter magasságban röppött, mikor a zivatar kitört és orkán keletkezett. A léghajó nem volt tulságosan megterhelve, hanem az okozta a katasztrófát, hogy a nagy hidegben a gáz összehúzódott és majdnem mind a tizenhét ballonot összezúgorodott, mert olyan sok gáz illant el. Így azután a léghajó nem volt képes ellenállani a szélvésznek, amelynek erejét a műszerek óránként hatvan kilométeresnek jelezték. Alig néhány perc alatt a víz színére nyomta le az orkán a léghajót és olyan erős volt a zuhanás, hogy a vaskonstrukció tartói összetörték és a léghajó közepén kettéroppant.

A régi „Nemzeti” Zsülje

— Ismét Budapesten játszik —

A magyar színészvilágnak régebbi idők óta egyik legkimagaslóbb művész-tagja, a régi „Nemzeti Színháznak” mindenkor ünnepe nagy művésze: *Zilahy* Gyula, megtért balszerencsés vidéki kalandozásából... Akft Budapest népe, a régi „Nemzeti” közönsége „Zsül” néven oly nagyon szeretett, megtépázva került vissza a vidékről.

Zsül, az aranykeresés útján, melynek látától mi mai emberek mindnyájan sorvadozunk, az utolsó esztendőig vidéki színházaknál „*direktoroskodott*”. Debreczenben, a debreczeni nagy multu színházban, hol bájos ifjúkora leggyönyörűbb sikereit aratta, ahonnet hozta Budapestre annak idején a becézgető „Zsül” nevét is, mondom, ebben a nagymultu debreczeni színházban élte át a legkétségbeejtőbb megpróbáltatásait. A nehéz idők, az emberi rosszakarat, meg nem érdemelt közöny

Zilahy Gyula, színész

itt forgatták ki összes anyagi javaiából, itt *vetkőztették* le teljesen pőrere Zilahyt, a bukott színigazgatót... A kesergés és cinkefogófeji vidéki „*intrikusok*” otrombaságainak felhánytorgatása helyett mégis megnyugvással zárjuk le az írást Zilahynak debreczeni hajótörése felől, mert hiszen a budapesti színházak lelkes, megtértőbb közönsége éppen ennek köszönheti, hogy még tehetsége virágjában visszakapta Zsült, a — *művészt*...

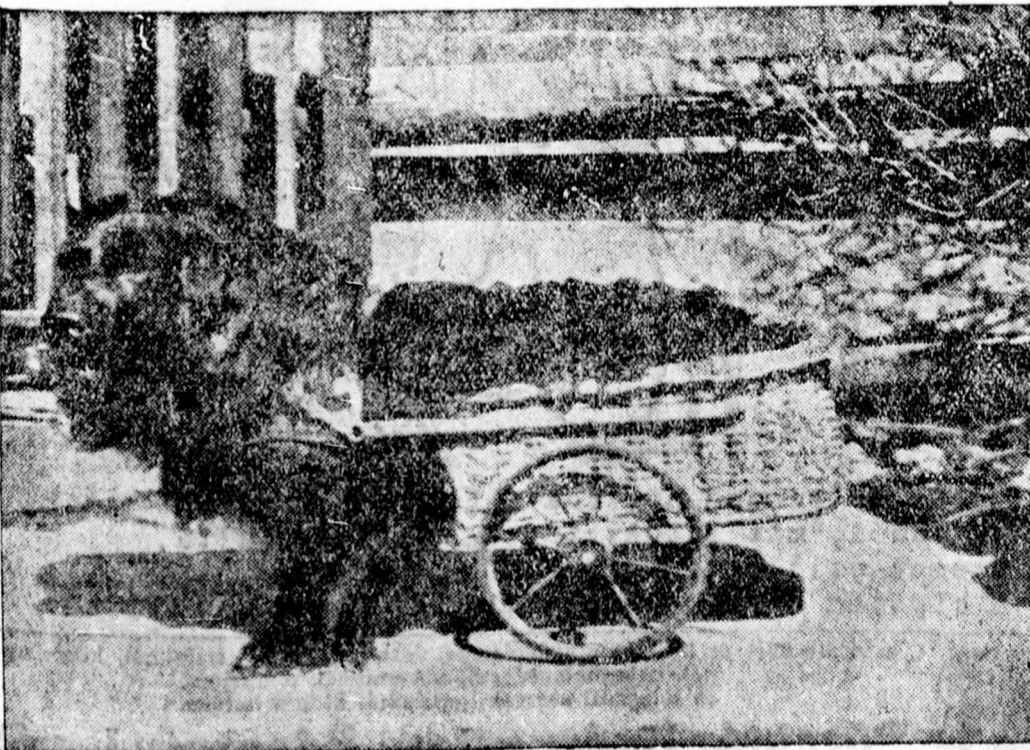
Zsül, kinek bájosan ragyogó művészetén, rajongva szeretett kis családján kívül minden egyéb földi kincse ott pusztult a debreczeni homokzárvonon, vándorbottal kezében sem esett kétségbe, a napi kenyérért itt Budapesten orfeumi vendégszerpelgetésekre is vállalkozik. Mi azonban az igazi művészet diadalába vetett hittel hiszszük, hogy midőn most röpke megemlékezésünk során a hánvódott sorsu nagy magyar művész arczképét is közreadjuk itt, nem az utolsó „*stációját*” jelentjük be. Ez az érdekes szárvontás csak kezdete a kedves Zsül régebben is élvezett budapesti sikerének... M. P.

Fogadd be a tótot...

— Elviszi a pénzed —

Petrovics Tamás szerbiai illetőségű, *Bodrogkereszturi* pékmesterre is illik a régi közmondás az egyszeri — *tótról*...

A szerbiai — tehát majdnem tót! — jó *Petrovics* Tamáshoz vasárnap beállított egy földije és *éjjeli szállást* kért tőle. *Petrovics szívesen fogadta, megvendégelte és szállást adott neki*. Másnap korán reggel a vendég *eltávozott*, de *Petrovics* nagy ijedelmére *elvitte ennek kétezer koronát tartalmazó pénztárcáját is*. *Petrovics* utána rohant és még a vonaton megtalálta. A vendég látva *Petrovicsot*, revolvert rántott és azzal *négyszer Petrovicsra lött*. Az egyik golyó *Petrovics karját furta* keresztül, de *Petrovics* teljes erővel rávetette magát tolvaj vendégére és átadta őt egy rendőrnöknek. A pénztárcát megtalálták nála a pénzzel. *Petrovicsot* sérüléseivel a sátoraljaújhelyi kórházba szállították, a tolvajt pedig az ügyészség fogházába kísérték.

A lábatlan kutya

Képünk egy *amerikai sport-férfiu* kutyáját mutatja be. A szegény állat *eltörte hátsó lábait*. Gazdája *műtétet* elvégeztetett a lábait és helyükbe *kis kocsait* alkalmazott, amelyek segítségével *épp olyan gyorsan jár a kutya*, mint *egészséges társai*

TUDOMÁNY IRODALOM

* **A műegyetem megnyitó közgyűlése.** A budapesti királyi József-műegyetem új iskolai évének megnyitó közgyűlése szeptember 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a műegyetem dísztermében. A közgyűlésnek egyedüli tárgya *Rados Gusztáv* ezidei rektor beszámolója és megnyitó beszéde. A közgyűlésen megjelenik *dr. Jankovich Béla* vallás- és közoktatásügyi miniszter is.

* **A föld összes országainak védjegyjoga** és a tisztességtelen versenyre vonatkozó törvényhozás. (Irta: *Singer Berthold*, szabadalmi ügyvéd és Spanyolország főkonzula, Chicagó, 1913.). A szerző munkája *Trade mark Laws of the World and Unfair Trade* címen, angol nyelven jelent meg, hasonlóan a lapunk hasábjain már ismertett szabadalmi- és szerzői-jogot tárgyzó műveivel. A munka valamennyi ország idevonatkozó jogát felöleli, rövid foglalatát adva a bírói gyakorlatnak is. A világpiaczen versenyző nemzetek kiélesedő küzdelme folytán mind fontosabbá válik az áruk származását és azonosságát igazoló védjegyek nemzetközi oltalma, mely nemcsak az utánzatokkal szemben védi meg a védjegy birtokosát, hanem fokozza az illető áru felismerhetőségét, minőségi megbízhatóságát és kelendőségét. A védjegy oly jel, amely bizonyos termelők gyártmányait, illetve kereskedők áruait másokéitól megkülönbözteti. Ily ismertető jel alkalmazása a fogyasztónak is ép úgy érdeke, mert a termelő minden egyes árudarabjával egyenlően lép elébe és vállalja azokért a minőségi felelősséget. A védjegy e növekvő gazdasági jelentősége fokozza a mű értékét. Irodalmunkban hasonló munka hiányozván, egyaránt nagy szolgálatára válik egy tudományos kutatóknak, mint a gyakorlati szakembernek. Utamatot nyújt a külföldi piacokra szállító gyárosnak, kereskedőnek, hogy az illető külföldi államban árja mennyiben s mily feltételek mellett részesül védjegyjogban. A mű valamennyi ország jogát egyenlő részletességgel tárgyalja, tekintet nélkül annak gazdasági fejlettségére, így teljességénél fogva is nagybecsű tudományos gyűjtemény, mely az összehasonlító jogtudományok kész anyagot szolgáltat. E mellett tekintettel van a legújabb időkig történt törvénymódosításokra, a bírói gyakorlat ingadozására, változásaira. Így Magyarországot illetőleg az Ausztriával 1907-ben kötött s 1908. január elsején hatályba lépő 1907. évi LIV. t.-cz. szerződésben foglalt joganyagot ismerteti a vonatkozó bírói gyakorlatunkkal együtt. Mint már előző könyvjáratunkban említettük, a kiváló mű szerzőjét büszkén nevezhetjük honfitársunknak, aki e munkájában is őszinte szimpátiával és szeretettel ad méltó helyet hazánk jogának. (*James*).

* **A Corda Fratres kongresszusa.** A nemzetközi egyetemi szövetség VII. kongresszusára az Amerikába utazott európai kiküldöttek augusztus 28-án este érkeztek Ithacába, hol a pályaudvaron a helyi bizottság élén *dr. G. Nasmyth*, a szövetség északamerikai vezetője fogadta őket. Az üdvözlésre *Hindy Zoltán* válaszolt. Augusztus 29-én délután volt az ünnepélyes megnyitás a főbb egyetemi épületek által körülvett nagy négyszögben (Quadrangle of the University). A kongresszus tagjait *dr. T. F. Crane* rektor nagyszabású beszéd kíséretében fogadta, mint a Cornell egyetem vendégeit. A nemzetközi egyetemi szövetség VIII. kongresszusának első érdemleges ülésén, augusztus 30-án, *dr. Georges Nasmyth* egyetemi tanár, az előkészítőbizottság elnöke beszámolt működéséről. Augusztus 31-én — vasárnap lévén — a kongresszus ülést nem tartott, hanem a tagok a város környékére kirándulást tettek.

FŐVÁROS

(**A Mátyás-templom új karnagya.**) A budavári Mátyás-templom karnagyi teendőinek ellátásával a tanács további intézkedésig ideiglenesen *Sugár Viktor* székesfővárosi polgári iskolai énektanítót, a Nemzeti Zenéde tanárát bízta meg.

(**A hűvösvölgyi diáktelep.**) A tanács ma tartott ülésében megállapította a hűvösvölgyi diáktelep és tisztviselő-olthon buffetjében árusítandó élelmiszerek árait és pedig a tej- és vajtermékek árait a központi tejcsarnok árai szerint, a fővárosi élelmiszer-üzemből beszerzendő áruk árait az élelmiszer-üzemre nézve megállapított árjegyzék szerint és a vállalkozóknál fölmerült önköltségi árak

figyelembevételével. A süteményneműek és más cikkek a Népszállóban megállapított árak szerint árusítandók. Az árszabályt a buffetben feltűnő helyen ki kell függeszteni és a megállapított árak beállítását a tanács XIV. ügyosztály fogja ellenőrizni. Együttal engedélyt adott a tanács arra, hogy a telep fővárosi élelmiszerárúsító üzemekből kaphassa a szükséges élelmiszereket. Az igazgatóság a diákok és a főváros tisztviselői részére az étteremben feltüntetett árakból 30 százalék engedményt adhat.

(**Folytatólagos előadások az Urániában.**) Az Uránia-színház a mozik mintájára folytatólagos előadásokat kíván rendezni és pedig úgy, hogy hétköznapokon három, vasár- és ünnepnapokon pedig esetleg négy előadást is tarthasson. A tanács a folytatólagos előadásokra az engedélyt megadta azáltal a kikötéssel, hogy a folytatólagos előadásokon a biztonsági intézkedések alkalmazandók, még pedig ugyanúgy, mint ahogy eddig azokat az esti előadásokon alkalmazták.

TANÜGY

= **Megnyitó ünnepély az állatorvosi főiskolában.** Az állatorvosi főiskolán ma délelőtt 11 órakor tartották meg a főiskola dísztermében a tanév megnyitó ünnepélyét. Az ünnepélyes megnyitó beszédet *dr. Hutvra Ferencz* udv. tanácsos, a főiskola rektora tartotta.

= **A székelyudvarhelyi kollégium felavartása.** Székelyudvarhelyről jelentik: A székelyudvarhelyi református kollégium új épületét tegnap avatták fel fényes ünnepségek keretében. A kétszáz éves iskola félmillió korona költséggel épült új hátlékának felszentelési ünnepén egész Erdély protestáns közönsége képviselve volt s megjelent valamennyi helyi iskola, felekezeti és hivatal testületileg. Este sikerült egyházi estélyt rendeztek az intézeti tanárok, amelyen *Kenessey püspök* mondott alkalmi beszédet.

= **Az óvónők illetményeinek kiutalása.** Az állami óvónők fizéskiegészítő illetményeit már kiutalta a kultuszminiszterium illetékes ügyosztálya, csupán még azon állami óvónők fizéskiegészítése van hátra, kik okmányaikat elkészve küldték be. De rövid idő alatt ezeknek is megérkezik az utalvány. Azután az államszolgálat óvónők illetményeinek rendezése következik, mely a jövő hóban nyer elintéztést. A községi és felekezeti óvónők, amennyiben hatóságuk a fizéskiegészítést illetőleg szintén államszolgálatra reflektál, kérvényüket és mindennemű okmányukat még október hó folyamán küldjék be a kir. tanfelügyelőség útján a kultuszminiszteriumba, mert novemberben rájuk kerül a sor. Karácsony előtt minden magyar óvónő illetményét rendezik, júliustól visszamenőleg.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Megrágalmazott szakiskolai igazgató.** *Uray Gyula* derecskei népiskolai igazgató és *Molnár László* szegvárhosszúfalui lakos, gazdasági szaktanító, 1911. évi április 3-án együttesen megjelentek a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban ott azt a panaszt emelték *Géber Lajos* derecskei állami gazdasági szakiskolai igazgató ellen, hogy az ennek kezelése alatt álló gazdasági népiskola vagvona nincs kellőképpen biztosítva, hogy a számadásokat a valóságtól eltérően vezeti, hogy hamis jövedelem feltüntetésével jogtalanul utal ki magának százalékokat, hogy az iskola legjövődélmezőbb területéről terményszámadásokat nem vezet, hogy *Varoa Antal* kereskedővel szemben hamis számadásokat állított ki, hogy felhatalmazás nélkül napidíjakat vesz föl, hogy saját vendégei ellátására hivatalos pénzt számol el, összes számadásai valótlan adatokat tartalmaznak s végül, hogy a háziipari célokra adott összegből 200 koronát jogtalanul vett föl. A felügyeleti vizsgálat alaptalanoknak derítette ki a felhozott panaszokat. Erre azután a kir. ügyészség hivatalból üldözendő rágalmazás vétsége miatt fogta pörbe *Uray Gyulát* és *Molnár Lászlót*, akiknek bűnügvet ma tárgyalta a büntető törvényszék. A bíróság a valódiság bizonyításának elrendelését mellőzte és *Uray Gyulát* 200, *Molnár Lászlót* pedig 300 korona pénzbüntetésre ítélte rágalmazás vétségéért.

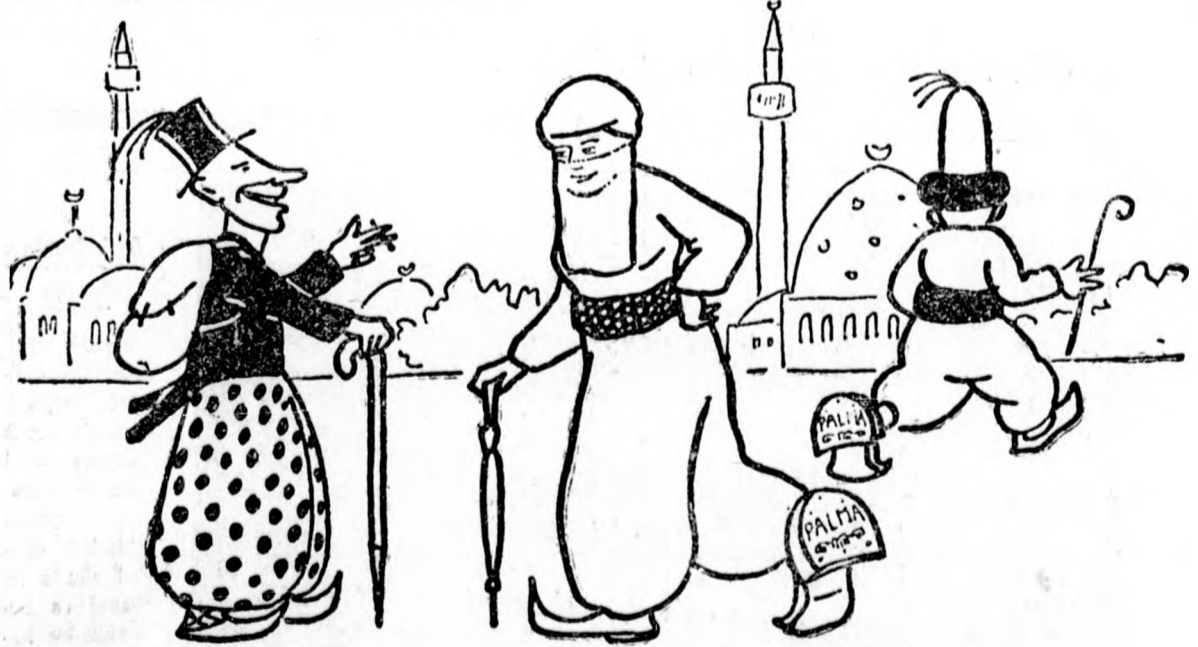
§ **Elítelt szélhámós.** Miskolcraól jelentik: *Katz Lipót* országosan ismert szélhámóst, aki rendszerint sikelnémának tettei magát, sikerült valamásra bírni, amelynek alapján *Horn Henrik* járásbíró négy hónapi fogházra és négy évi kitéltásra ítélte. *Katzot* büntetésének kitöltése után eltoloncolták.

EGYLETEK

(—) **A kolozsvári önkéntes mentőegyesület** új állomását szeptember 27-én, szombaton avatják fel nagy ünnepségek közepette. Erre az ünnepélyre meghívták a budapesti önkéntes mentőegyesületet, mely küldöttségileg vesz részt azon.

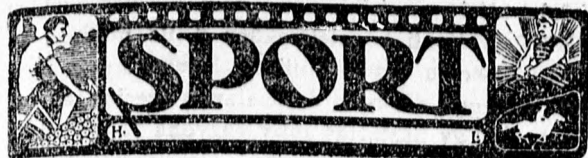
Felelős szerkesztő
DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ
Kiadó-tulajdonos:
Magyar Ujságkiadó Vállalat
Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

8 NAP ALATT A FÖLD KÖRÜL

VII. nap. Távirat: Török nő furcsa nő, sok a lepel rajta,
Konstantinápoly-ból, De abból, mit látok, tudom, hogy jó fajta,
Szemei csillogók, sötétek és nagyok,
S cipőjén a PALMA-kaucsuksarok ragyog.

SALVATOR a kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyag-bajoknál, köszvény-nél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjánál kitűnő hatása.
Főraktár Budapesten: **Édeskuty L. nél**

Embersport

Labdarugás

() Payer az FTC.-ben játszik már vasárnap a MAC elleni bajnoki mérkőzésben. Családi dolgait elvégezte Győrött és újra állandó budapesti lakos lett és elfoglalja régi helyét a bajnokcsapatban.

() A MAC legyőzte bajnoki mérkőzésen a BAK.-ot és nemzetközi küzdelemben a Deutscher Fussball-clubot. E két eredménnyel indul a FTC elleni vasárnapi küzdelmébe, amely az üllői-úti pályán a BTC—Törekvés bajnoki matche után kerül sorra. A FTC, amely eddig szerencsésen vívta meg a szezon kezdetén elébe torló nehézségek dacára is a matcheket, csak teljes felkészültséggel remélheti a MAC legyőzését. A nehéz feladat megoldása bizonyára megismételteti azt a felelhetetlen küzdelmet, amelyet a két csapat a tavaszszal vívott.

() A MTK—BAK. I. oszt. bajnoki mérkőzés napján kettős attrakcióval szolgál a Hungária-úti pálya. A bajnoki mérkőzés előtt a KAOE országos atlétikai viadalát bonvóltják le, mely a válogatottak kivételével az összes atlétákat egyesíteni fogja. Nagy és népes mezőnyök fogják jellemezni az egyes versenyeket, melyek küzdelmei izgalmas voltokkal bármely első osztályú versenyvel vetekedni fognak. E verseny után délután 4 órakor a szezon egyik legerősebb bajnoki mérkőzése dől el a két nagy rivális, a BAK és MTK között. A Magyar Testgyakorlók Köreinek mindenkoron legerősebb ellenfele volt a BAK legénysége. A MTK Révészszel megerősített csapatával száll a küzdelemben, míg a BAK a FTC ellen oly sikeresen szerepelt csapatát állítja ki. A mérkőzés kimenetelét döntő befolyással lehet a bajnokság őszi fordulóira.

() Rapid—Vienna bajnoki mérkőzés kerül vasárnap délután eldöntésre a Hütteldorfi pályán a magyar-osztrák atlétikai viadal után. A mérkőzés kimenetelét teljesen nyílt, mert a Vienna nagy formában van.

() Révészszel megerősített védelemmel áll föl az MTK a BAK elleni bajnoki mérkőzésen. Partnere Bíró Gyula lesz, míg a fődöntő a következő összeállításban fog szerepelni: Vágó, Hlavay, Kertész III.

Atlétika

() Az Egyvetértés Sport Club tegnapi országos gyaloglóversenyén Bihari János 1 óra 46 p.-es idejével országos rekordot javított. 2. Amberg Henrik (Munkás TE) 2 óra 01 p. 33 mp., 3. Wágner Salamon (Egyvetértés SC) 2 óra 01 p. 53 mp., 4. Id. Ripszán Henrik (MTE) 2 óra 14 p. 30 mp. Bihari János részidői a következők: 5 km. 25 p. 50 mp., 10 km. 53 p. 15 mp., 15 km. 1 óra 18 p. 57 mp., 20 km. 1 óra 46 p. 41 mp.

A zsebtávíró

Németországban most próbálják ki a technika egyik legújabb vívmányát: a zsebtávíró és az ugyanezen elv szerint működő zsebtelofont. Mindkettőnek főleg harcászati szempontból van nagy fontossága.

() Szombaton délután 1 óra 45 perczkor indulnak a magyar válogatott atléták Bécsbe a nyugati pályaúdvarról. Sztankovics Szilárd és Zuber Ferencz hivatalos kísérőkkel. Este érkeznek meg a császárvárosba, ahol a Hotel Nationalba szállnak meg, hogy vasárnap délután a Rapid Hütteldorfi pályáján összemérjék erejüket az osztrák válogatott atlétákkal.

Lawn-Tennis

() A Magyar Testgyakorlók Köre országos lawn-tennis versenyének első napja folvó hó 12-én pénteken délután 4 órakor veszi kezdetét. A nevezések száma várakozáson felül sikerült. Kehrling, Gandon, Helvey, Kallodey, Göncz, Kelemen József, Ordódy, Barát, Fittler stb. vesznek részt az egyes számokban és a férfi egyesben, valamint páros handicapban a legnagyobb sikerrel van kilátás. A női handicapban és férfi juniorban a nevezések száma 30-at meghaladja. Juniorjaink megragadták az alkalmat, hogy az első oly versenyben indulhassanak, melyben nemcsak az első klasszisnak van győzelmi esélye. A verseny 1 korona belépti díjjal tekinthető meg.

Vívás

() A Nemzeti Vívó Club terméi e hónap 18-án, csütörtökön este nyílnak meg. Az új vívóidényben a NVC tagjai a régi nagy lelkesedéssel kezdik el a vívást, hogy nemcsak megtarthatják, hanem lehetőleg emelni sikerüljön azt az előkelő színvonalat, amelyet versenyző gárdájának szereplésével vívóársadalmunkban ez időig magának kivívott. A klub tagjai kard és tőr kiképzést nyerhetnek, külön iskoláznak a kezdők, külön a haladók s egészen gondos előkészítésben részesülnek a versenyzők. A vívóidényt a klub versenyzőtagjainak ünnepélyes vívóakadémiája nyitja meg, amelyen — meghívó nélkül — vendégeket is szívesen látnak.

Lósport

Galopp-verseny

() Bécs. Még csak a reménye sincs meg annak, hogy ezen a meetingen reális versenyek legyenek. Ma is azok a lovak lettek a nyerők, amelyek minden kombinációból lemaradtak. A nap főszáma ugyan a két reális ló: Vivid és Kokoro közt dőlt el, de hát ebben a versenyben alig futott ló s így annyira mégsem lehetett a publikum szemébe port hinteni, hogy ezek is a talonban végezzenek. Eredmények:

I. Hároméves nyeretlenek gátversenye. 3000 K. 2400 m. 1. Florestan (Szente), 2. Peri, 3. Ghitza. Tot.: 10:38, 20:38, 102.

II. Kétévesek handicapja. 3000 K. 1100 m. 1. St. Denis (Trigg), 2. Potiron, 3. Goncourt. Tot.: 10:105, 20:61, 37, 92.

III. Kokoro-verseny. 5000 K. 1000 m. 1. Varus (Carlsruhe), 2. Flavia, 3. Neveletlen. Tot.: 10:76, 20:42, 26, 34.

IV. Amaranthus-verseny. 10.000 K. 2800 m. 1. Kokoro (Buxton), 2. Vivid, 3. Laudanum. Tot.: 10:25, 20:35, 36.

V. Benzur-handicap. 5000 K. 1200 m. 1. Baby II. (Markó), 2. Little John, 3. Pannonia. Tot.: 10:73, 20:79, 78, 67.

VI. Akadályverseny-handicap. 4000 K. 3200 m. 1. Mädchen (Szente), 2. Field Master, 3. Gara. Tot.: 10:45, 20:32, 97, 61.

VII. Ekádó-handicap. 3000 K. 1300 m. 1. Gateur (Schuster), 2. Gondola, 3. Fram. Tot.: 10:36, 20:26, 26, 41.

() Alag. A tegnapi gyászos nap után újra egy cseppet sem biztató program van előttünk. A hat futam közül kettőben ismét urlovasok lovalognak. Ha reálisak lennének a versenyek, ezek a lovak várhatók frontban:

- I. Fatum—Föld-ist.
- II. Royal Mail—Mínca.
- III. Duc—Gredine.
- IV. Primula—Kerréna.
- V. Pani Dulksa—Veronese.
- VI. Manzi—Kevercs.

() Az Esterházy Memorial indulói: Neveletlen (Jurnik), Kapitány (Schuster), Libanon (Gulvács), Scamp (Trigg), Kamilla (Korb), Jaroslaw (Carlsruhe), Confusionarius v. Fillette (Varga), Kontrás (?), Sleipnir (Buxton), Percy (Janek). Percy tegnap végezte nagy galoppját, amely kitűnően sikerült.

Pompéji végnapjai

A turini Pasquali filmgyár csodálatos filmjét mutatja be az Omnia mozgófénykép-palota óriási érdeklődés mellett. Képünk a nagy dráma egy jelenetét mutatja be.

KÖZGAZDASÁG

A Jelzálogbank félévi mérlege

— 3,609.399 korona félévi nyereség —

Az esztendő első lefolyt féléve a legnagyobb gazdasági válság idejébe esik. A Balkán-háború támasztotta zavarok ekkor éreztették legjobban hatásukat, mert a gazdasági tevékenység teljesen megbénult s ez a gazdasági pangás első sorban a jelzálogos intézeteket érintette. Már a múlt évben is teljesen szünetelt a záloglevél elhelyezés a hazai piacon s az év elején a viszonyok rosszabbodása miatt épenséggel elakadt a czimletelhelyezés. A Jelzálog Hitebank azonban már olyan kiváló külföldi összeköttetésekkel bír, hogy a legválságosabb időben is kultiválhatta jelzálogos kölcsön-üzletét, mert kibocsátásai számára piacot tudott teremteni. Az első félévben eladott intézeti czimletek összege ugyanis a visszavásárolt mennyiség levonásával mintegy tíz millió koronát ért el, s a folvósított jelzálog és községi kölcsönök összege pedig 6.600.000 koronát tesz ki. Annál nagyobb fontossággal bír ez, mert a külföldről — a rossz hírek hatása alatt — nagyobb összegű czimlet került vissza, amélyt azonban a bank üzletfelei körében könnyűszerrel helyezték el.

A félév folyamán nem szünetelt tovább a fix kamatozású papírosok árfolyam csökkenése sem, s ennek dacára június 30-án a kibocsátásokat alacsonyabban értékelték a kurzusnál. Mindezek mellett a félév tiszta nyeresége 3.623.887 korona a múlt félévi 3.609.399 koronával szemben. Ez a kiváló eredmény élénk világot vet arra a széles pénzügyi körülmények közötti vezetésre, amelyben Széll Kálmán titkos tanácsos, bankkormányzó és margittai Neumann Miksa ügyvezető igazgatónak van részük. Az ő irányításuk alatt az intézet az ország első jelzálogos pénzügyintézetévé vált, s ezt a helyét még a legválságosabb időben is megtartotta. A bevételek és kiadások a félév folyamán egyébként a következőképpen alakultak:

Bevételek:	korona
Áthozott nyereség az 1912. évről	904.302,36
Jutalékok a jelzálog- és községi kölcsön-üzletről, nyereségek eladott zálogleveleken és községi kötelezőkön és egyéb nyereségek	1.578.978,58
Kamatjövödelmek	2.461.977,62
Összesen:	4.945.258,56

Kiadások:	korona
Igazgatási és kezelési összes költségek	757.802,04
Adók és illetékek	549.206,46
A felügyelő-bizottság illetménye	14.362,50
Összesen:	1.321.371,—

az 1912. évi nyereségáthozattal együtt a tiszta nyereség 3.623.887,56 a tavalyi első félévi 3.609.399,91 koronával szemben.

Médioprolongáció az értéktőzsdén. A szeptemberi médioprolongációt mindjárt a tőzsde megnyitása után intézték el ma az értéktőzsdén. A prolongáció meglehetősen gyorsan, de valamivel nehezebben ment, mert a halasztásra került anyag a múltkorinál nagyobb volt. A bankok report fejeiben nagyobbára változatlan díjtételeket számítottak. A kuliszban 6 1/2—9%-ig a következő tételeket fizették: Magyar hitelnél 1,74—2,79 K-ig, Agrárbanknál 0,69—1,34 K-ig, Leszámlolóbanknál 0,72—1,38 K-ig, Magyar banknál 0,88—1,60 K-ig, Jelzálogbanknál 0,82—1,36 K-ig, Hazai banknál 0,45—0,82 K-ig, Rimánál 1,83—2,73 K-ig, Városi vasutnál 0,70—1,16 K-ig, Közuti vasutnál 1,60—2,40 K-ig. Mind szeptember utolsójáig.

A Kereskedelmi Csarnok ülése. A Magyar Kereskedelmi Csarnok igazgatósága Kaszab Aladár udvari tanácsos, alelnök vezetése alatt ma tartotta a szünetek után első ülését, amelyen sok fontos ügyet tárgyaltak. A Magyar Kereskedelmi Csarnok több ízben tett előterjesztést a kereskedelmi kormányról, hogy a korlátozott felelősségű társaságokról nálunk is törvény alkotassék. Örömmel vette tudomásul az igazgatóság a keresk. miniszter ur leiratát, amelyben arról értesíti a Csarnokot, hogy az e tárgyra vonatkozó törvényalkotás sürgős előkészítés stádiumában van és hogy a törvényjavaslat már legközelebb kész is lesz. Behatóan foglalkozott az igazgatóság az el nem fogadható intézkedések kérdésével és utasította a főtitkárt, hogy e tárgyban az érvek és ellenérvek csoportosítása mel-

lett további tárgyalás végett megfelelő előterjesztést dolgozzon ki. Elhatározta az igazgatóság, hogy a pennv-portó kérdésében folyamatba tett mozgalomhoz csatlakozik. Bemutattatott a m. kir. államvasutak igazgatóságának átirata, melyben az államvasutak igazgatósága hivatkozással arra, hogy a vonalaira váltott bérletjegyekkel, valamint a díjszábszerű feladási jegy váltására jogosító arczképes igazolványokkal visszaélések történnek, értesíti a Csarnokot, hogy a miniszter felhatalmazása alapján akként intézkedett, hogy f. évi november 1-től a bérletjegyek átruházása esetében felemel díjak fognak beszédelni és egyben kijelenti, hogy amennyiben a rendeletben megállapított korlátozások nem lennének alkalmasak a visszaélések teljes megszüntetésére, úgy megfontolás tárgyává fogja tenni, hogy a bérletjegyek átruházása csakis az elhalálozások esetére korlátoztassék. Behatóan tárgyalt az igazgatóság Nagel Marcellnek egy balkán kiállítás rendezésére vonatkozó indítványát, amely a maga részéről elvben üdvösnek tart. Ezek után a szakosztályi jelentések lettek elintézve.

Az Agrárbank félévi mérlege. Azok közül a nagy fővárosi pénzügyintézetek közül, amelyek félévi mérleget publikálnak, ma teszi közzé a Magyar Agrár- és Járulékbank Részvénytársaság június 30-ával lezárt félévi mérlegét. A közzétett nyereség- és veszteségszámla szerint a félévi tiszta nyereség 1.504.223 korona a múlt évi 1.458.275 koronával szemben, 146.000 koronával több, mint egy félévvel ezelőtt. Ez a kiváló eredmény annál fontosabb és nagyobb jelentőségű, mert az Agrárbank már a nehéz pénzügyi viszonyok idejében rendezkedett be a folyó banküzleti üzletágak kultiválására, s az új üzletágak minden irányban igen kielégítően fejlődtek. A súlyos pénzügyi krízis idejében, amikor a czimletelhelyezés a hazai pénzpiacra teljesen szünetelt, sikerült a banknak külföldi összeköttetései révén emisszióit elhelyeznie, s így a jelzálog-kölcsön üzlet visszafejlődést nem tüntet föl. A bank üzletágai a szokottnál, az átlagosnál erősebb fejlődést mutatnak, amiben elsősorban a kitérésnek van nagy része. Az egyes nyereségtételek között a kamatjövödelem, beleértve az Intézeti házból eredő jövödelmet, a múlt évvel szemben 111.036,96 K-val, a jutalékok és különféle nyereségek czimén elért eredmény 6.872,07 K-val nagyobb. A költségek, adók és illetékek pedig 71.961,03 K-val magasabb összeggel szerepelnek. Az elért tiszta nyereség, a múlt évről áthozott nyereség-egyenleg tekintetbe vétele nélkül, az alaptőke 9,40% kamatozásának felel meg pro rata temporis, a múlt év első felére eső 9,11%-kal szemben, ami mellett figyelembe veendő, hogy a kitüntetett nyereségben társas üzletekből származó nyereség elszámolva nincsen és a bank tárczájában, valamint a biztosítéki alapokban lévő czimletek árfolyamcsökkenése leiratott a nyílt és rejtett tartalékok igénybe vétele nélkül. A nyereség- és veszteségszámla egyébként a következő: Nyereség-áthozat az 1912. évről 350.570,64 K (338.777,79 K); kamatszám 1.617.983,74 K (1.553.564,20 K); jutalékok és különféle nyereségek 397.381,12 K (390.509,05 K); házbérijövödelmi számla 57.376,68 K (10.759,26 K); költségyszámla 436.971,16 K (399.940,91 K); adó- és illetékszám 125.487,14 K (96.616,36 K); házádo 6060 K. Első félévi nyereség 1913. évben 1.854.793,88 K.

Országos sűrű- és komlókiállítás. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szeptember 28—30. napjain rendezi az országos sűrű- és komlókiállítást. A sűrűpárból kilencz és fél, a komlóból két kilogrammos mintacsomók küldendőek a rendező-bizottság czimére.

A monarchia népének vagyona. A Nemzetközi statisztikai kongresszus most ülésezik Bécsben, s ebből az alkalomból dr. Fellner Frigyes egyetemi magántanár, a Magyar Agrár- és Járulékbank Részvénytársaság igazgatója igen érdekes adatokban számol be a monarchia népének vagyoni állapotáról. A kiváló tudós, aki a nálunk most lezajlott közgazdasági tanfolyamon Magyarország fizetési mérlegéről tartott az idegeneknek magas nivóju és mély tudásra valló előadást, most a Bécsbe összesereglett minden ország tudósainak beszámol a monarchia lakóinak vagyoni helyzetéről. Ránk vonatkozó adatai közül — szerinte — Magyarország népének vagyona földbirtokban

19.818. bányaművekben 2.233. épületekben 8.574. közlekedési eszközökben 5.707. ingóságokban 13.309. külföldi követelésekben 0.192 milliárd korona, összesen 49.995 milliárd. Magyarország népének vagyona népesség és háztartás szerint így oszlik meg: Egy háztartás aktív vagyona 15.227,76 korona, összesen 40.015 milliárd. Magyarország népésége 4.948.34, egy személynél 956,95 korona.

A Ritz-szálloda eladása. A csödbejutott Ritz-szálló megvételére — mint értesülünk — a párisi Maurice pénzcsoport a tömeggondnokhoz ajánlatot nyújtott be. Ennek a csoportnak már négy nagy külföldi szálloda van a tulajdonában. A nagyobb hitelezők a tárgyalás folyamán tudvalevően mintegy három millió koronát követeltek a szálló vételára fejében. Az álkudozás most folyik s amennyiben sikerülni fog a Maurice-csoportot olyan ajánlattal rábírní, mely a jelzáloghitelezők és a prioritások kielégítésére elegendő, a jövő hét elején értekezetre hívják egybe az összes hitelezőket. A tárgyalásokat a külföldi vállalkozóval tóvárosi Fischer Emi folytatta.

A Merkur tőkeemelése. A Merkur váltóüzleti részvénytársaság, mint értesülünk, hat millióról tíz millió koronára emeli fel alaptőkéjét. Az alaptőke-emelést a részvénytársaság üzletkörének bővülése, főleg azonban azok a tranzakciók teszik szükségessé, amelyeket az intézet agilis vezetősége az utóbbi időben inieziált. A bankhoz közelálló körökből kiszivárgott hírek szerint a Merkur üzletkört kibővíti az áruüzlettel.

Forgalmi hír. A Dunagőzhajózási Társaság által folyó év július hó 5-én beszüntetett árufelvétel román vasutak állomásaira és állomásairól Verciorovon való átrakodással folyó év szeptember hó 12. napján ismét megnyílik. A Verciorovon való átrakodás eszközésére névze fennálló egészségrendőri intézkedések folytán az e forgalomban átrakodásra kerülő összes küldemények után 100 kilogrammonként 80 centimes szedték pótlék gyanánt.

Gabonatőzsde

Minél jobban közeledünk az októberi határidők végleges lebonyolítási idejéhez, annál nagyobb hálandóságot mutat a spekuláció, a hausse-érdekelttségek realizálására, mert mindinkább meggyőződik róla, hogy hiába várna tovább vele. A termelők részéről való kínálat ugyanis egyre élénkebb lesz, az összes bevásárlási állomásokon, könyvedén és igen jutányosan lehet nagy mennyiségeket vásárolni, úgy hogy tehát most már bizonyosra vehető, hogy az októberi kötésekre nagyarányú felmondások lesznek, míg átvevők alig fognak akadni. Ettől való félelmében tehát a spekuláció nagy igyekezettel iparkodik a kedvezőtlen hausse-érdekelttségeitől megszabadulni, ami igen élénk és sürgős jellegű kínálatot idéz elő, amit különben az is erősen fokoz, hogy majdnem minden nap kényszer-lebonyolítások is fordulnak elő. Így ma az októberi buza 11,09 koronás jegvzsről 10,92-ig, az áprilisi buza 11,76-ról 11,59-ig, az októberi rozs 8,25-ről 8,10-ig, az áprilisi rozs 8,87-ről 8,70-ig, az októberi zab 7,71-ről 7,55-ig, az áprilisi zab 8 koronáról 7,83-ig, a májusi tengeri pedig 7,46-ról 7,37-ig hanyatlott.

Értéktőzsde

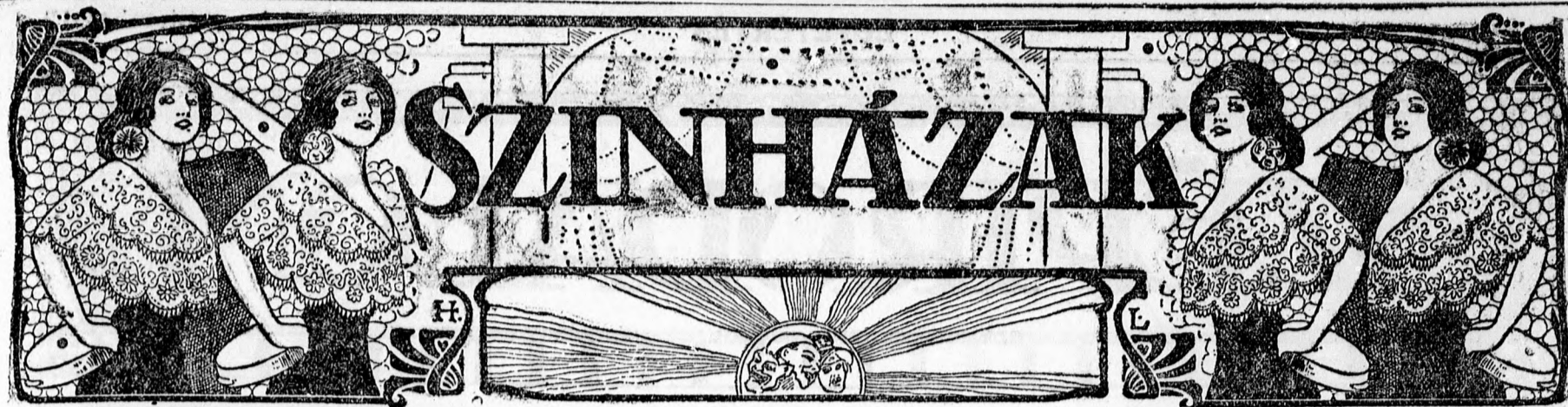
Általánosán lanyha irányzat mellett folyt le a mai üzlet, úgy annvira, hogy még a legszerényebb igényeket sem elégítette ki a forgalom. A spekulánsok tartózkodását nagyon kiélesítette a pénzpiac nehézségeiről, nevezetesen a berlini magánkamatláb újabb emelkedéséről szóló hír, a fővárosi kolera megbetegedések különben is lehangozták a piacot. Az árnyó alig változott, a zárlat bécsi fedező vásárlások következtében kissé javult. Délben ellenyhult az üzlet iránya, mert hivatalos részről megerősítették a fővárosi kolera gyanúját, betegknl az ázsiai kolera, Helvi és bécsi realizációk következtében sok ára került a piacra, mely csak 2—3 koronás áremedménnyel volt elhelyezhető. A készáru piacra emelkedés egyáltalában nem volt, a vezető értékek 1—2 koronás veszteséget szenvedtek, míg a Phöbus 10 koronával csökkent. A járadékpiac ismét gyöngült. A zárlat kedvtelen, lanyha irányzatú maradt.

„EGYETERTÉS”

politikai naplapp

Kiadóhivatali igazgató: ÖNTŐ GYULA

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona, Félévre 14 korona, Negyedévre 7 korona, Egy hónapra 2 korona 40 fillér

tekben 8.574.
ingóságokban
2 milliárd ko-
arország népé-
zerint így osz-
15.227.76 ko-
arország népé-
korona.
csődbejutott
tesülünk — a
meggondokhoz
oportnak már
tulajdonában.
lyamán tudva-
mát követeltek
ás most folyik
urice-csoportot
jelzőloghitele-
egendő, a jövő
az összes hite-
vállalkozóval

kur váltóüzleti
at millióról tíz
t. Az alapítke-
ének bővülése,
teszik szükségé-
ezetősége az
közélláló kö-
Merkur üzletkö-

i Társaság által
ufelvétel román
erciorovon való
2. napján ismét
lás eszközésére
ések folytán az
es küldemények
szedetik pótlék

DEK

októberi határ-
annál nagyobb
a hausse-ér-
dinkább meg-
ovább vele. A
nis egyre élén-
hásokon, köny-
vny mennyisége-
már bizonyosra
magyaránvny fel-
fognak akad-
ekuláció nagy
n hausse-érde-
élnék és sür-
különben az is
len nap kíván-
ló. Így ma az
ésről 10.92-ig.
októberi rosz
87-ről 87-ig.
áprilisi zab 8
pedig 7.46-ról

mellett folyt le
ég a legzseré-
a forgalom. A
a kiélesítette a
a berlini ma-
zóló hír, a fő-
nben is lehan-
tozott, a zárlat
en kissé javult.
mert hivatalos
leragyanus be-
bécsi realizá-
a piacra, mely
volt elhelyez-
s egyáltalában
ronás vesztesé-
oronával csök-
ült. A zárlat

É S"
GYULA
Félévre 14 korosa
ona 40 fillér

Füvárosi Orfeum
Waldmann Imre, igazgató VI., Nagymező-utca 17. sz.

The Grazers
a legszenzációsabb variétészám és még 20 attrakció! Kezdeté 8 órakor.

PAVILLON MASCOTTE
Kezdeté 1/11-kor. Remek műsor! Kezdeté 1/11-kor.

Polka de Danse
VI., Szerecsen-utca 35. sz. Telefon 120-77.

Kezdeté fél 11 órakor

Szeptemberi megnívó műsor!
Világhírű attrakciók!

Mlle LAUGTRY, a legnagyobb színpadi látványosság. The 4 NESADSONS, eredeti zenekölönet. The 5 BLACK CATS, a legjobb angol-csoport. — Ejjel után tánccumultásé roggolig. Kétfő könyv. — Jegyek 3 és 2 koronáért este 9 óráig kaphatók a pénztárnál. — Jegyek elővételben kaphatók a Bárd-főle jegy-trodákban, Andrassy-ut 1. és Kossuth Lakok-u. 4.

Steinhardt Mulató
RAKÓCZI-UT 63. TELEFON: József 21-16.

Esténként falrengető kaczagató műsor!!
Kezdeté pont 1/9 órakor.

9 órakor **Egyszer egy esztendőben**
11 órakor **Paradicsom ágyak**
bohózatok. Irták: Glinger és Taussig.

Steinhardt és Hunyadi előér kuptét. Csodás külföldi számok. Ejjelután — tánc — cabaret — cigányzene — belépő díj nélkül.
Jegyek: 10—1-ig, 8—6-ig a Mulatóban, egész nap a Hirsch-főle nagy-társadéban Andrassy-ut 19 és a Hungaria-fürdő pénztáránál kaphatók.

OMNIA
MOZGÓKÉP-PALOTA
Bejárat: József-körút 31. Telefon József 1-25.

Pompeji végnapjai
Edward Bulwer világhírű tört. regénye 6 részben.

Ezenkívül több kitűnő vígjáték, természeti és tudományos felvételek és aktualitások. Folytatódó előadások kezdődnek ünnepnapon délután 4 órakor, hétköznap délután 5 órakor.

M. Kir. Operaház
Este 1/8 órakor
Cremonai hegedős
Dalmi 1 felvonásban.
Utána:
Bajazzók
Dalmi 2 felvonásban

Nemzeti Színház
Este 1/8 órakor
Titok
Vígjáték 3 felvonásban.

Népopera
Este 1/8 órakor
Budagyöngye
Operett 3 felvonásban.

Király Színház
Este 8 órakor.
Buksi
Operett 3 felvonásban.

Vigszínház
Este 1/8 órakor
Villámhárító
Vígjáték 4 felvonásban.

Várszínház
Zárva.

Magyar Színház
Este 8 órakor.
Az új földesur
Színmű 5 felvonásban.

Füvárosi Nyári Színház
Este 1/8 órakor
Rang és mód
Színmű 3 felvonásban

Budapesti Színház
Este 1/8 órakor
Drei Paar Schuhe

Uránia Színház
Este 1/8 órakor
Az utca bünei és erényei

ROYAL-ORFEUM
VII., Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22

Ma este 8 órakor legelsőrangú színházi és variété-előadás. WILLARD. Az ember, aki megnívó! Megfejtethetetlen tünemény! STOLZE-KING klasszikus táncszépségek. Harry Allister mimikus. 3 Waldors világhírnök. The Vinnos. The Sionias. Marg. Ismay & Girls. Nagy Endre mozija. Váratlan látogatás. Irták: S. Basset és M. Henneguin. Don Quixote, Grünbaum és Heuberger operette. Az tsököponyog, Georges Renaud bohósága. K. Solti Hermin új nóták. Virágh Jenő mint tanagras ember és a többi pompás új attrakció. Előadás után Royal-Sör-kaharét. Vasárnap, szeptember 14-én délután 3/4 órakor mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral. Jegyek elővétel díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárústó helyeken válthatók.

ROYAL ORFEUM
VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 31. • TELEFON 110-22

Minden este 8 órakor a teljesen új szeptemberi favorit-műsor.

Willard
Az ember, aki megnívó! Megfejtethetetlen tünemény!

Stolze-King
klasszikus táncszépségek. — Harry Allister, 3 Waldors és a többi nagyszerű új attrakció.

Jegyek elővétel díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárústó helyeken válthatók. Előadás után az **Royal-Sörkabaré** emeleti teremben **teljesen új műsorával !!** Nagy Endre teljesen új műsorával !! Vasárnap, szept. 14-én d. u. 3/4 órakor mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral

Angol Park
Családi mulatóhely.
Legjobb mulatság
koszt zene
Belépés 20 fillér.

Császárfürdő BUDAPESTEN.
Nyári és téli gyógyhely, a magyar lrgal-masrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévívíz radioaktív gyógyforrások; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus és ideg-bántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamos-viz-fürdők. Ivó- és belelegzési kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

WEINBERGER és FODOR
az összes sport-cikkek áruhaza!

Football
cikkekben az ország legnagyobb raktára

IV., Haris-bazár 4.
TELEFON: 113-59

Minden sportágról külön árjegyzék ingyen!

Színházak hevi műsora:

Szept.	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Várszínház	Vigszínház	Népopera	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Föv. Nyári Színház	Uránia
13 Szombat	Pillangó kisasszony	I. Rákosi Jenő felolvasása II. Viola	—	Tanító	Budagyöngye	Buksi	A farkas	Paula macht Alles	Bocccació	—
14 Vasárnap	—	Vasgyalog	—	Támlásszék 10. sz.	Aranyeső	János vitéz	A kék madár	Die Frau Greti	Kozáklakodalm	—

SZÉPIRODALOM

Nyári mese

Írta: **Hadrik Elka**

A selyemkosztümös hölgy most is fönn állott a kövön és komolyan nézte mulatozó-sainkat.

Három nap óta járt ide, mindig úgy tett: száraz fürdőruhában sétált, álldogált. Mikor végre a vízbe ugrott, már nem látta senki. Messze kiuszott s csak kevesen ismerték föl később hosszú, lompos fürdőköpenyében, mikor a napon sütkérezett.

A hölgy ruhája szinte jelmeznek tetszett. Rendes szabású, kék-selyem fürdőruhába volt öltözve, piros övvel s piros kalappal a fején. Rövid kis bugyogóján alul pedig szintén nem voltak meztelenek a lábai, hanem piros selyemharisnyába bujtatva s kicsiny fekete szalaggal fölötözött cipőcskében. A fürdőkosztüm igen színes volt és különösen hatott. Bár a hölgy termete nem volt lökéletes, a felső teste tulerős volt karcsu lábikráihoz képest. Ezt löbben is megjegyezték.

Ezen a napon nem sokáig időzött a szárazon. Egy férfi felköszönt neki a vízből, ő mosolygott s hirtelen, merészen ugrott a vízbe. Mindketten messze kiusztak, szép, egyenletes tempóban. Látszott, hogy beszélgetnek is uszás közben. Később a tetőn megismertem az asszonyt piros feketekámszás köpenyéről. Mellette volt a férfi is szürke kámszásba burkolva. Mellettük hevertem, lehunytam a szemem, mintha aludnék, hogy fesztelenül beszélgethessenek.

— Mit csinálnak otthon? — kérdezte a nő.

— Jól vannak — felelte a férfi. — A két gyerek levizsgázott. A kis Laczi is kitűnőt kapott az első osztályban.

— És ő, Irma, hogy van? — kérdezte ismét a nő.

— Ő is meg van. Jól néz ki, hizik. Mondhatnám: szépül. Jót tesz neki a falusi levegő.

A nő most kivette kezét bő piros köpeny alól és a férfi kezefejére tette szorosán, hogy

a férfi kényszerüljön ránézni, mert eddig csak úgy beszélt, hogy a levegőbe nézett.

— És te — te hogy érzed magad, boldog vagy? — kérdezte.

A férfi most csakugyan az asszony szeme közé nézett, de nem felelt.

— Nem vagyok — felelte a férfi. Azután egy ideig semmit se szóltak, később az asszony felemelkedett, hozzátámaszkodott a korláthoz s úgy nézett le a férfira és beszélgetett tovább.

Elmondta ő is, mint-hogy van otthon. A fia kitűnően végezte a negyedik gimnáziumot. Az urának sok pere van. Jól megy az irodája. A fiu is segít már az apjának.

Most a férfi hallgatott, úgy, szinte lélekzet nélkül, mint előbb az ő beszédje alatt az asszony. Mindegyiküknek rosszul esett, ha a másik otthonáról hallott beszélni. De a beszédet nem lehetett kikerülni. Háza, gyereke volt mind a kettőnek, amire gondolniok kellett. Egyik sem szidta a maga élettársát. Jónak mondták és dicsérték. Az asszony is a férjét, a férfi is a feleségét.

Mikor találkozott egymással ez a két ember? Fürdői flört lenne a barátságuk? Képtelenség. Oly komolyaknak, boldogtalanoknak látszanak! Gyakran találkoztam velük ezután. Mindig csak ketten együtt jártak. Együtt uszkáltak a vízben. Szorosan egymás mellett süttették magukat a napon. Korán reggel már a hegyekbe rándultak, kézenfogva jártak mindig, mint a gyerekek első szerelmük korában.

Egy ilyen hegyi kirándulás alkalmával ismerkedtem meg velük. A hegycsucsnak tartottunk, mikor hirtelen, bár nem váratlanul, mert hiszen folyton felhős volt az ég, megereedt az eső. Én tanácstalanul állottam. Ők megszólitottak Tudták, hogy a közelben egy kis ház van, melyben bort és hideg ennivalót is lehet kapni.

— Oda meneküljünk, — mondotta a férfi.

E megismerkedés után néha beszélgettem az asszonnyal. Elmondta egyszer, hogy tíz év óta ismerik egymást. Ő akkor már négyéves házasasszony volt. A férfi abban az évben házasodott és a feleségével együtt utazgatott. Mért

hozta őket össze a sors, nem tudja. De első percben, az első kézfogásnál érezték, hogy szeretik egymást olyan szerelemmel, amilyent házasúrsaikkal nem éreznek. Akkor rosszak voltak és megcsalták házastársaikat, azt hitték, ezután ugyanis kettéválnak az útjuk, hiszen nagyon is távol laknak egymástól. Nem úgy történt. Nagy komolysággal és hűséggel szeretik egymást azóta.

— Mért nem válnak el házasúrsaiktól? — kérdeztem.

— Nem lehet. Nincs rá mód. A férjem jó, nemes, nagyon szeret. Meghalna, ha tőlem válnia kellene. És az ő nője is jó. Angyal. Szelid, türelmes, jó angyal. Soha még egy gondolattal se vétett a férje ellen.

Egy délelőttön ismét künn uszkáltunk a langyos öbölben. Mint rendesen, ilyen tájban Fiume felől hajó jött és megmozgatta a vizet. Vidám hullámok csapkodtak, a fürdőzők örültek, kiabáltak örömben. Duhajkodtak a vízben. A kék kosztümös hölgy a kövön állott még száraz ruhában. Messze elnézett a tengeren és szomorúnak látszott. Érdekes, szép volt, amint kissé pőzban, egyedül állott a napfényben a tengerbe nyúló kőkorlát mellett. Körülnéztem, a társát kerestem. Nem láttam sehol.

— A hónap elmúlt? Szegény — gondoltam.

Földről, a fürdő parkjáról valaki kiáltott felé:

— Margit, Margit!

A kékruhás nő a hang irányába tekintett. Szinte megdöbbenve intett vissza.

— Megjöttünk! — szölt a magas, szikár férfi s mellőle egy nyurga, tizenöt-tizenhat évesnek látszó fiu tolakodott elő s ő is kiáltott:

— Anyuska, Anyuska!

A kékkosztümös hölgy még mindig az előbbi helyen állott. De más volt, mint eddig, sem nem szép, sem nem érdekes, egyszerű, mindennapi kövéres asszony volt.

Bizonyosan a gesztus, ahogy a férjének intett, rontotta le a hatást.

KI A GYILKOS?

ANGOL BÜNYÜGYI REGÉNY

10

Ez keserves csalódás volt, mégis sikerült a két francziát arra bírnom, hogy most már tegyük kísérletet a másik czédulával, azzal, melyen a nagy P. díszlett. Ujult buzgósággal fogtunk munkához és most fáradásunk jutalma nem marad el, ha ugyan az ilyen szerény eredményt jutalomnak lehet nevezni. A fehér czédula alatt egy másik volt... valósággal eléllt a lélekzetem, mikor a felsőt lassan és óvatosan lehuztuk. Még egy pillanat és az elfedett cím teljes épségben, hiánytalanul állt előttünk, de bizony édes-keveset tartalmazott, semmi egyebet, mint nagy, nyomtatott belükben a két szót: „Greenwich—Southend”. Ez volt minden egyike volt azon közönséges podgyászczimkének, minőket a podgyászfeladásnál felragasztanak, semmi egyéb! Ugy fordítottam a bőröndöt, hogy a gázlámpa fénye egészen ráesett s midőn így magam elé tartottam és tekintetem reá mereszteltem, mintha a véletlenül szemünk elé került soroktól várnám az egész titok felderítését, egyszerre csak két egészen kicsiny, czeruzával irt betűt vettem észre az egyik sarokban, mely betűket a ragasztószer, melylyel a felső czimkét felragasztották, eltörölték. A két betű ez volt:

H p

Valósággal szédültem, mikor a bőröndöt leállítottam és magam sem tudtam volna okát adni izgatottságomnak.

— A bőrönd tehát Southendből jön, mondtam olyan nyugodtan, amint csak tudtam.

— Igen, mondotta Leon, ez egyezik azzal, amit a komorna vallott.

Szinte gépiesen forgattam minden oldalra és míg holmi általános megjegyzéseket tettem, azon igyekeztem, hogy a czeruzával irt betűket emlékezetembe vésem. Magam sem tudtam, miért gyakorolnak reám olyan bűvös hatást, de sejtettem, hogy ezzel a kuszált csomó helyes vége jutott kezeim közé.

Sejtelmem helyes uton járt. Ez a két betű volt a sarkalatos pont, melyen az egész história megfordult.

Most pedig gyorsan haza kellett jutnom, hogy a két betűt emlékezetből utána rajzoljam, még pedig mielőtt hatásuk meggyöngyült, tehát kissé hirtelen bucsuztam a két francziától.

— Ha tanácsot akar tőlem elfogadni, — mondtam — ne engedje ezt a czimkét megsemmisíteni, mert az igazságnak ez itt a kiinduló pontja.

A francziák bámulva néztek reám s e pillanattól fogva elkülönített táborban dolgoztunk. A párisi hatóságok minden lehető elkövettek, hogy a „tettest” kézrekerítsék, de bizony kevés reménnyel és kevés eredménnyel működtek.

VI.

Amint szállodai szobámban biztonságban voltam, leültem és utána rajzoltam emlékezetből a két betűt, mely a czimke sarkába volt írva úgy, ahogyan azokat a bőröndön láttam. Ime:

H p

Azután újra megfontoltam részletesen mindent, amit a bünteltről tudtam és azt láttam, hogy már meglehetősen tájékozódtam ebben a dologban.

Gyilkosság, melyet egy elkábitó ütessel és utólag alkalmazott chloroformmal követtek el egy R. E. nevű hölgyön. Idő: valószínűleg tegnap este. Hely: Southend. Büntárs: — ha esetleg maga a gyilkos — vizsgálati fogságban. Neve: Orr-Simpkinson Edith.

Simpkinson kisasszony csürés-esavarása és az alsó czimke azt a meggyöződést ébresztették bennem, hogy a gyilkosság színhelye Southend volt. Érthetetlennek csak az tetszett, hogy a podgyászállításnak Southendből Londonba, a bőröndön semmi nyoma sem volt, holott mielőtt Charig Cross-ban Párisba feladták okvetlenül Southendből Londonba kellett hozni.

Aminek most legelsőbben történni kellett, a meggyilkolt személyazonosságának megállapítása volt és ez éppenséggel nem volt boszorkánymunka, ha a rendőrség Southenben tudakozódik és nem Tootingban. Azután a kulcs titkát kellett kideríteni.

Tényleg meg volt Simpsonson kisasszony arról gyöződve, amit állandóan erősítgetett, arról ugyanis, hogy az általa átadott kulcs a bőrönd kulcsa volt? Igaz, annak bizonyítékát adta, hogy a legnagyobb hazugságokat a legnagyobb nyugodtabban el tudta mondani, de éppen amit a kulcsról mondott, azt az őszinteség és igazság hangján mondotta.

(Folyt köv.)

EVŐESZKÖZÖK

ezüstdől és alpacca ezüstdől,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám, I. emelet

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Kerény Arnold

SZÁLLÍTÓ

Budapest, VII.,
Dohány-utca 27

TELEFON 59-16

Elvállal mindennemű
elváramlásokat, szállítá-
sokat valamint pod-
gyászfuvarozást

GRAND HOTEL KELETI NAGYSZÁLLODA

Keleti p. u. indulási oldalával
szemben, újonnan átalakított, ké-
nyelmes jó kiszolgálás, légfűtés,
olcsó árak!
Thököly-ut 18. Tel.: József 15-08

Az Én Ujságom

Singer és Wolfner
Andrássy-ut 16. sz.

előfizetési ára:

Negyedévre K 2.50

Félévre .. K 5.-

Egész évre K 10.-

AKI

soffőr akar lenni
jelentkezzék a

Soffőr szerkesztőségében

VII., Rózsa-utca 8

Bármely napon este 6-8-ig

Sérültek

A világhírű

Multiform-sérvkötő

szabadalom leírását ingyen és bérmentve
küldjük. Kicsérélhető nyomlapok. Leg-
finomabb kiállítás, kényelmes viselés.

Sérvkötők

egyoldalu 6-8-10-12-15 kor.
kétoldalu 12-16-20-24-30 kor.

Műláb a lehető legjobb kivitelben műkéz a legteljesebb kiállításban műtűző

Támgép, haskötő,

gummiharisnyák stb. saját gyárunkban
jótállással, mérték szerint készíttetnek.
Nagy képes árjegyzéket ingyen és bér-
mentve küldünk.

MAGYAR ORVOSI MÚSZERTÁR

Budapest, VII. Rákóczi-ut 32. sz.

a Rókus-kórházzal szemben.

✚ A vörös kereszire ügyeljünk! ✚

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi

amerikai cipő-

különlegességek
kizárólagos elárúsítása.

Nyári ujdonságok!

BUDAPEST

IV. Kigyó-tér 1. (királyi bérpalota)
V. Dorottya-utca 5-7.
VII. Erzsébet-körút 42.

DEBRECZEN

Piac-utca 44.

ZAGREB

Illica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

Az ATHENAEUM KÖNYVTÁR

legújabb kötete

a magyar novellairás kiváló jele-
senek érdekes mesaszövege, mű-
veszi stílusú szinopompás novellák
tartalmazza

SZINI GYULA:

**A RÓZSA-
SZINŰ HÓ**

Kor
190

Novellák. (384 oldal). Ára

Eddig megjelentek:

Kóbor Tamás: Komédiák. Novellák. (424 oldal).
Biró Lajos: Glória. Novellák. (448 oldal).
Balzac: A számárbor. Regény. Fordította Harsányi K. (387 oldal).
Zola: Pascal orvos. Regény. Fordította Gerő Attila. (448 old.)
Dickens: Két város. Regény. Fordította Balint Mihály. (448 oldal).
Anatole France: A Pinguinek szigete. Regény. Ford. Bölöny György. (320 oldal).
Csehov: Az orvos felesége és más novellák. (384 oldal).
Büchse: Szerlem az éjszaki világban. (1152 oldal). Két kötet. Tolstoj: **Hadzi-Murát.** Regény. Az ördög. Elbeszélés. (374 oldal).
Voss Richárd: A költő és az asszony. Reg. (384 old.)
Tóth B.: A boldogasszony der- vise. (384 old.).
Maupassant: Egy élet. Reg. 372 oldal.
C. F. Meyer: A barát néze és egyéb novellák. Lányi V. fordítása. 384 oldal.
Heintz Jenő: Hét sovány esztendő és más elbeszélések. (384 old.)
Gellerstam: Az őcsike. Az örök rcjtély. Két reg. (384 old.)
Anatole France: Az istenek szomjaznak. Reg. (384 oldal).
D'Annunzio: A Tűz. Reg. Ford. Lyka K. Murgor: **Bohémvilág.** Reg. Ford. Komor Gy. J. V. Jensen: **D'Óra asszony.** Regény.

EGY-EGY
KÖTET ÁRA:

Kor
190

Kiadja az ATHENAEUM
irodalmi és nyomdai r.-t.
Kapható minden hazai
könyvkereskedésben. 999

Szingazdag
természeti leírások!

Makay Béla:
**Hegyen-
Völgyön**

Természeti és vadászkönyve

Szerző ezen újabb könyve
múltán sorakozik az előb-
bihez. Ihlet, költői lendü-
let van minden leírásában,
rajongó szeretet a szabad-
ság: a természet iránt!!!

Ára 6 Korona.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése
Wodianer P. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, Andrássy-ut 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Gőzeke acetylen lámpák

éjjeli szántásoknál
nappali fényt adnak

**Kézi-, kocsis-, kocsirud-,
pózna-, asztali-, kerti-,
istálló-acetylenlámpák**

BÁRDI RT.

BUDAPEST, IV. kerület,
Mária Valéria-utca 1. szám

Sürgőnyoim: Pneumatik. Telefon 16-28
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Házasságokat

előkelő családokban diszkrétén, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy Jenő házassági irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36, első emelet 3. (Törvényesül bejegyzett cég.) Férjhezmenendők előjegyzve 17 évtől feljebb, hozományösszeg legszerűebbtől 600.000 koronáig. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából állandóan előjegyzve. Méltó tisztelettel tehát bizalommal fenti elismerten legszolidabb házassági irodához fordulni, ahol részletes és díjtalan felvilágosítással szolgálnak. Telefon 58-62. (Czegnélküli levelezés.)

Megnősülne

intelligens 28 éves izraelita vallású tisztviselő. Oly feltétlen intelligens csinos leányt keresek, kinek hozománya által nagyon jó érzéssel dotált föltétlen biztos és gondtalan existenciát teremthetnek. A hozományt egy jó jövedelmező vállalatba részesezzel fektetnem be. Feltétlen diszkrétitást ura becsületeim biztosítja. Szíves megkereséseket az „Egyetértés” kiadóhivatalába „Házasság melőbb” jellegre kérek, ahol azt csak nekem adhatják ki. Nemleges esetben sorait visszazáraztatam, igenlő esetben bővebb referenciákkal szolgálok.

Szögyen

az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szólnon szomszédjának v. pláne főbbvalójának. Ugy érzi magát, mintha tükörben ülne, szeretne eltűnni vagy pedig unatkozik, mert a társaság a „szalonhős” köré csoportosul, aki szellemes, vidám csövegésével ugyan csak hódít... Aki azonban maga is szellemes társalgó akar lenni, az olvassa el a „Társalgás Művészete” rendkívül érdekes könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, felebbvalót egyaránt meghódítson! E könyv korrektek utmutatója lesz az élet minden helyzetében, bálon, banketten, esküvőn, színházban, mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. A Társalgás Művészete könyv áttekinthető kivonatát (tartalomjegyzékét) diszkrétén, teljesen ingyen küldi a „Csodás Könyvtár” kiadóhivatala, Budapest, VII. Klauzál-utca 2. szám.

Mester

nagy keményítőgyár részére Oroszországba mindenemü keményítő készítésére, rozsból és dextrinből előnyös feltételek mellett felvétetik. Ajánlatok referenciákkal megadásával „Jövő 5000” jellegű Greg's Annoncen Bureau, Prag, Heinrichsgasse 19. címre küldendők.

Kerestetik

bázezetőnő, házikisasszony, komorna. Bővebbet az Egyetértés olvasói díjtalanul Sikray hirdetőjében, Váci-körut 33.

„Stenografia”

A „Stenográfia” Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépíróiskola legnagyobbított összes helyiségei kizárólag Rákóczi-ut 20. alatt vannak. (Előbb Rákóczi-ut 60.). Figyelmeztetjük a közönséget, hogy intézetünk elnevezéseivel sok visszaélés történik és ezért az új cím Rákóczi-ut 20. jöl megjegyzendő. A magyar-német gyorsírói, gépírói, helyesírói és kereskedelmi szaktanfolyamokra naponta lehet beiratkozni. Ingyenes gépírásktatás. A tanórák a nap bármely szakában reggel 8 és este 9 óra között szabadon választhatók. Előkészítő tanfolyamok a gyorsírás-tanítói és tanítónői vizsára, mely vizsga a miniszteriumtól kinevezett állandó vizsgálóbizottság előtt történik. Sürgős esetben a gyorsíró és gépíró egy hónap alatt megtanulható. Ingyenes és biztos állásközvetítés. Írásmunkák készítése és sokszorosítás. Beiratások egész nap, kizárólag Rákóczi-ut 20. (előbb Rákóczi-ut 60.) Tájékoztatót küld az igazgatóság. Telefon 101-25.

Örökre

irtója tyukszemnek, minden borbajnak, fagyásnak, viszketegségnek 80 fill. Fogfájást rögtön szüntető 1 korona. Relhánónál Nagykáta, Pestmegye.

Cukorka üzlet

az Andrássy-utnál szép berendezéssel, elegáns vevőkörrel, betegség miatt nagyon olcsón eladó. Kereskedelmi Közvetítő r.-t., VI., Gyár-u. 26. Telef. 177-23.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett Első Országos Gabelsberger Szakiskola. Gyorsíró, gépíró, különféle gépeken és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiái rendes tanárok által oktatott szaktanfolyamok. — A Gyakorló Gyorsírók Társasága miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai. (Elnök: Dr. Fabri Henrik, orsz. gyűl. gyorsíró revisor. I gázgató: Gyarmati Dezső, orsz. gyűl. gyorsíró. Alapítatott: 1908. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag) Hegedűs Sándor-utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtévesztés céljából utánozzák. Telefon 55-68.

Gyorsírási

és gyorsgépírási. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen legnagyobbított modern higiénikus új helyiségeinkben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gépírási, magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits-rendszere. Beiratkozás naponként. Tandij igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer. Összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. Glogowski és társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Zálogszedőulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékűt kifizetem.

SINGER JAKAB
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Isabella-utca sarkán.

Zongorák és pianinók

legolósobban készpénzért, valamint előnyös fizetési feltételekkel (részletfizetésre) is!

Óriási választék!

STERNBERG

Ármin és Testvére

cs. és kir. udvari hangszer-gyár

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 60. szám (saját zenepalota)

COLLA
bizonyított legjobb higiénikus GUMMI-különlegesség Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. Olcsó gumi gyártásból Wien 11/431 8 Prater-sírház 57

MAGYAR VÁLLALKOZÁS

KÖZEGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐK SZAKLAPJA

TELEFON 178-37

Kérjen mutatószámot a Magyar Vállalkozás kiadóhivatalától Budapest, Gregus-utca 4. szám

A magas Kormánytól több ezer katonai fegyvert vettünk át, ennélfogva ezen kitűnő fegyvereket rendkívül előnyös árban szállíthatjuk, és pedig: Egyszerre 3 golyóra tölthetők, a legjobb ismétlő vadászfegyverek.

Kropatschek fegyverek:
1 db teljesen jó Kropatschek csendőrségi fegyver — 20.—
1 „ szebb Kropatschek csendőrségi fegyver — 25.—
1 „ ideális szép Kropatschek csendőrségi fegyver — 30.—
1 „ Kropatschek szurony — 1.—
1 „ fegyverszj — 1.—
1 „ szélesebb és jobb — 2.—
1 „ derékszíj táskával — 3.—
1 „ tölténytáska — 3.—
1 „ élestitény — —10—
1 „ vak-töltény — —10—
1 „ csavarhúzó, nyéllel — —40—
1 „ törővas fegyvertisztításhoz — 20—

Kitűnő egyenruhák
Elegáns polgári ruhák
Legszebb libériák

Revolverek:

1 db 7 mm jó központi revolver 5.- 6.- 7.-
1 „ „ „ „ „ „ 8.- 9.- 10.-
1 „ „ „ „ „ „ 10.- 11.- 12.-
1 „ revolvertörőből . . . 3.- 4.- 5.-
20 „ töltény 1.50 1.75 2.-

Az összes fegyveralkatrészeket legolcsóbban szállítjuk.

Viszonteladók nagy árengedményben részesülnek.

Ezen fegyverek hatóságoknak, rendőrségnek, erdészeknek, mező- és erdőőröknek, vadászoknak és magánosoknak nagyon ajánlhatók, szobadísznek is nagyon alkalmasak. — Az összes fegyverek tiszták, rozsdamentesek, katonai puskaművecek által kipróbáltak. — Fegyverárjegyzékünket kívánatra bérmentve küldjük.

Tiller Mór és Társa cs. és királyi udvari egyenruha szállítók
Budapest, Váci-utca 35.

Magyar királyi államvasutak

25346-913. szám

Üzletvezetőség Szombathely

Pályázati hirdetmény.

A vonalunkon 1913. évben még szükséges 2020 köbméter hasábtüzifa szállításának biztosítása céljából nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok folyó évi október hó 4-ik napjának déli 12 óráig az üzletvezetőség I. általános osztályánál (I. emelet 4. ajtó) adandók át vagy posta útján lepecsételt borítékban küldendők be, a bánatpénz gyűjtőpénztárunknál folyó évi október hó 3-ikának déli 12 órájáig teendő le.

A részletes pályázati feltételek, nemkülönben az ajánlati űrlap az igazgatóságnál (Budapest, VI., Andrássy-ut 73. sz. II. em. 54.) valamennyi üzletvezetőségnél a hivatalos órák alatt megtekinthető, üzletvezetőségünk I. osztályánál (I. em. 4. ajtó) pedig költségmentesen megszerezhető.

Szombathely, 1913. évi szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)